

Varhaiskasvatuksen opettajan elämää

Heidi Halonen

2021 Laurea

Laurea-ammattikorkeakoulu

Varhaiskasvatuksen opettajan elämää

Heidi Halonen
Sosionomi
Opinnäytetyö
Tammikuu 2021

Opinnäytetyön tarkoitus oli kehittää ja arvioida omaa toimintaani uutena varhaiskasvatuksen opettajana. Raportoin työni arjesta, jossa oman työni kehittämisen tavoitteina on suunnitelmallisuus, kielenkehityksen tukeminen, lapsilähtöisyys ja ympäristö- ja luontopedagogiikka. Opinnäytetyö suoritettiin Vantaan kaupungin päiväkodissa. Opinnäytetyö on kohdistettu alle 3-vuotiaiden ryhmään ja tämän lapsiryhmän pedagogisen toiminnan ja oppimisympäristön kehittämiseen.

Opinnäytetyön ensimmäisessä osiossa kuvataan varhaiskasvatuksen keskeisiä käsitteitä, kuten esimerkiksi suunnitelmallisuus, lapsilähtöisyys ja kielenkehitys. Seuraavaksi siirrytään kuvaamaan nykytilannetta työssä, jossa arvioitiin omaa osaamistani, osaamista eri työtehtävissä ja omaa kehittymistä. Ensimmäisen osion jälkeen siirrytään päiväkirja raportointiin. Päiväkirja raportoinnissa luonnehditaan työtehtäviä ja niihin kuuluvia osa-alueita, kuten materiaaleja ja menetelmiä. Keskeisiä kehittämiskohteita olivat pedagogisen toiminnan suunnitelmallinen toteuttaminen ja kielenkehitys. Päiväkirja raportoinnissa luonnehditaan varhaiskasvatuksen opettajan työhön liittyviä ongelmia ja pohdintoja. Ajatuksia herätti mm. tunnekasvatus ja tunteiden kohtaaminen.

Päiväkirja raportoinnin pohjalta päästään opinnäytetyön arviointiin, jossa päädytään johtopäätöksiin kehittymisen tapahtumisesta positiivisesti etenkin suunnitelmallisuuden ja kielenkehityksen tukemisen osalta.

Asiasanat: Kielenkehitys, lapsilähtöisyys, pedagoginen toiminta, kehitys työtehtävissä

The objective of this Bachelor's thesis was to improve and evaluate the author's own actions as a teacher of early childhood education. The thesis is a report of the author's daily basic work reflecting on development objectives and assignments that were systematically planned to support language development, child-orientation and environmental and nature pedagogy. Thesis was implemented in a daycare in Vantaa. The focus was on a group of under-three-year-old children and on their group's pedagogical activities and development of their learning environment.

The first part of thesis describes essential concepts of early childhood education as in systematic planning, child-orientation and language development. Also included in this part is a description of the work's current situation in which the author evaluated her self competence, competence in different tasks and self development. This first section is followed by the diary section reportation. The diary includes characterization of tasks and what is included in them, for example materials and methods. Key areas of development discussed in the diary were systematic planning and the carrying out of pedagogical activities and language development. The reportation includes a characterization of and reflections on problems that can be encountered in the work of a teacher of early childhood education, for example on confronting feelings and education of emotions.

Based on the diary reporting, the outcomes of the thesis were met in regards to the author's developmental aims for systematic planning and ability to produce supporting language activities.

Keywords: language development, child-oriented, pedagogical activity

Sisällys

1	Johdanto.....	6
2	Opinnäytetyön toteutus ja tavoitteet	7
3	Keskeiset käsitteet	8
3.1	Varhaiskasvatussuunnitelma	8
3.2	Laaja-alainen osaaminen.....	8
3.3	Lapsilähtöisyys.....	9
3.4	Ympäristö- ja luontokasvatus.....	10
3.5	Suunnitelmallisuus	10
3.6	Kielenkehitys.....	10
4	Oman osaamisen ja ammattitaidon arviointi	11
4.1	Opettaminen ja kasvattaminen	12
4.2	Suunnitteleminen	12
4.3	Varhaiskasvatussuunnitelma	13
4.4	Tiimityöskentely ja yhteistyö.....	14
4.5	Pedagoginen dokumentointi.	16
4.6	Itsensä kehittäminen	17
5	Päiväkirjaraportointi.....	18
5.1	Viikko 1	18
5.2	Viikko 2	21
5.3	Viikko 3	25
5.4	Viikko 4	28
5.5	Viikko 5	31
5.6	Viikko 6	35
5.7	Viikko 7	38
5.8	Viikko 8	41
5.9	Viikko 9	46
5.10	Viikko 10.....	48
6	Yhteenveto ja pohdinta	51
	Lähteet.....	54
	Kuviot	57

1 Johdanto

Opinnäytetyöni taustalla oli halu kehittää omaa toimintaani varhaiskasvatuksenopettajana etenkin suunnitelmallisuutta, lapsilähtöisyyttä, kielenkehityksen tukemista ja ympäristö- ja luontokasvatusta silmällä pitäen. Opinnäytetyötä on koottu oman työn ohella pitämäni päiväkirjan pohjalta. Päiväkirja on mahdollistanut oman työskentelyn reflektoinnin ja kehittämisen omaa ammatillista identiteettiäni hyödyttävällä tavalla. Opinnäytetyön toimintaympäristönä toimii päiväkotit Vantaalla, jossa työskentelin opinnäytetyöprojektin kirjoittamisen aikana. Opinnäytetyö prosessia valvoi päiväkodinjohtaja. Opinnäytetyöni toteutin omassa ryhmässäni 1-3-vuotiaiden kanssa

Vantaan kaupunki on nostanut yhteisöllisyyden yhdeksi arvoistaan, johon myös varhaiskasvatuksessa sitoudutaan. Tämä tarkoittaa sitoutumista kannustavaan ja positiiviseen toimintakulttuuriin, jossa vuorovaikutuksella takaamme varhaiskasvatuksen laadukkuuden. Yhteisöllisyys edistää lasten yhteenkuuluvuutta, jossa jokainen lapsi, perhe ja kasvattaja ovat osa yhteisöä. Osaamisemme on yhteinen ja annamme sen kaikkien käyttöön. (Vantaa 2020.)

Opintonäytteeni aikana työskentelemässäni päiväkodissa yhteisöllisyys näkyy muun muassa kasvattaja- ja paritiimityöskentelynä, johon kuuluvat kahden eri lapsiryhmän varhaiskasvatuksenopettajat ja lastenhoitajat. Paritiimejä on päiväkodissa kolme. Paritiimi työskentelyssä kaksi ryhmää toimii samoissa tiloissa jakaen tilat ja osan päivästä myös kasvatusvastuun. Ryhmät toimivat kuitenkin toteuttaen itsenäisiä suunnitelmiaan ja pedagogista toimintaansa. Yhteisöllisyys on merkittävässä roolissa kyseisessä päiväkodissa, sillä yhteistoiminta jaetun asiantuntijuuden periaattein luo yhtenäistä ja toimivaa toimintakulttuuria, jossa hyödynnetään jokaisen osaamista ja tietotaitoa.

Opinnäytetyössäni olen ottanut tarkasteltavaksi toimintaympäristöksi alle 3-vuotiaiden ryhmien yhteiset tilat. Ne koostuvat isosta ryhmätilasta, makuutilasta, jota käytetään myös leikkitalana sekä muutamasta erillisestä leikkipisteestä. Käytössämme oli myös päiväkodin liikuntasali, jossa ryhmällämme on viikoittain salivuoro. Tämän lisäksi käytimme monipuolisesti erilaisia ulkoilumahdollisuuksia ja -ympäristöjä, sillä päiväkodin läheisyydestä löytyy monipuoliset ulkoilumahdollisuudet.

Opinnäytetyötä on koostettu osissa: Suunnitelman kirjoittamisesta edettiin suunnitelmaseminaariin (vko 41). Viikoilla 42-51 toteutettiin opinnäytetyön päiväkirjaosuus. Päiväkirjaosuuden päätyttyä siirryttiin raportin viimeistelyyn ja yhteenvedon ja pohdinnan kirjoittamisen. Opinnäytetyön kirjallinen osuus valmistui tammikuun 2021 aikana.

Opinnäytetyöni etenee ensin opinnäytetyöni tavoitteista keskeisten käsitteiden avaamiseen. Nämä toimivat pohjana oman osaamisen arvioinnille sekä päiväkirjaosuudelle, johon olen tiivistänyt opinnäytetyöni kannalta oleelliset merkinnät ja pohdinnat. Päiväkirjaosuuden viimeisellä viikolla reflektoin omaa osaamistani ja ammattitaitoni karttumista aikaisempien päiväkirjaviikkojen pohjalta. Viimeiseen viikkoon olen eritellyt osaamisalueita, jotka koen merkitykselliseksi ammattitaitoni ja työskentelyni kannalta. Lopussa vedän yhteen opinnäytetyöni aikana heränneet mietteet ja ajatukset siitä, miksi päiväkirjamainen tyyli sopii varhaiskasvatuksen opettajan oman ammattitaidon pohtimiselle ja mitä opinnäytetyöni toi minulle ja työyhteisölle, johon opinnäytetyöni tein.

2 Opinnäytetyön toteutus ja tavoitteet

Olen valinnut päiväkirjaraportoinnin ajankohdan viikoille 42-51, sillä tänä aikana kirjoitan työssäni myös lasten henkilökohtaisia varhaiskasvatussuunnitelmia. Tarkasteltavasta ryhmästä 80 % on maahanmuuttajataustaisia lapsia, jotka ovat tänä syksynä siirtyneet varhaiskasvatuksen piiriin. Raportoinnin aloittaminen aikaisemmin olisi ollut haastavaa toiminnan ”uutuuden” vuoksi. Ennen raportoinnin aloittamista olemme ehtineet noin kuukauden toteuttaa eheää ja suunnitelmallisempaa toimintaa ryhmässä, mikä palvelee opinnäytetyön hyödyntämistä toiminnan kehittämistä ajatellen jatkossa. Raportointijakso on ajoitettu niin, että se loppuu ennen joulunpyhiä.

Opinnäytetyön tavoitteena on oman päivittäisen toimintani kehittäminen varhaiskasvatuksen opettajana. Haluan kehittää omaa kykyäni toteuttaa ja suunnitella lapsilähtöisesti toimintaa sekä kehittää myös kielenkehitykseen liittyvissä osa-alueissa. Toivon myös voivani toteuttaa mahdollisimman paljon ympäristö- ja luontokasvatusta, sillä koen, että varhaiskasvatuksen toimintaympäristöissä on potentiaalia etenkin ekologisuuden ja ympäristötoiminnan lisäämisen näkökulmista. Tähän liittyen olen suunnitellut hyödyntäväni paremmin päiväkodin ”hukkatiilaa”, jonne luomme luontohuoneen rauhoittumiselle.

Koska päiväkirjamallinen opinnäytetyö oli uusi sekä minulle että opinnäytetyöni päiväkodin johtajalle, päädyimme yhteisymmärrykseen, että opinnäytetyöni keskittyy seuramaan pääasiassa omaa kehitystäni, mutta myös lapsiryhmän opetuksen kehittämistä tukevaa työtä kielenkehityksessä. Lapsiryhmien kehitystä tukeva työ näkyy mahdollisuuksien mukaan kehittävinä muutoksina työskentelytavoissa ja oppimisympäristöissä, esimerkiksi uusien materiaalien ja toimintatapojen myötä. Työskentelyjaksoni aikana olen keskittynyt kehittämään oman ryhmäni oppimisympäristöjä ja luomaan niistä luovia, inspiroivia ja kehittäviä. Myös yhteisten tilojen toimivuutta on kehitetty ja muokattu usealle ryhmälle sopiviksi.

Koska olen työskennellyt varhaiskasvatuksenopettajan vasta tovin, koen oman työnkuvani kehittämisen haastavana. Tärkeänä näen tehtäväkuvan suunnitelmallisuuden ja selkeyttämisen, ja näitä kohti pyrin myös opinnäytetyöni kautta.

3 Keskeiset käsitteet

Tässä kappaleessa avaan opinnäytetyöni kannalta keskeiset käsitteet. Niitä ovat varhaiskasvatussuunnitelma, laaja-alainen osaaminen, lapsilähtöisyys, ympäristö- ja luontokasvatus, suunnitelmallisuus, kielenkehitys sekä sidosryhmät.

3.1 Varhaiskasvatussuunnitelma

Varhaiskasvatussuunnitelma on varhaiskasvatuksen ohje- ja toimintakirja, mikä ohjaa käytänteitä ja toimintatapoja toteuttaa laadukasta ja ammattitaitoista varhaiskasvatusta. Varhaiskasvatussuunnitelma on laadittu valtakunnallisella tasolla, joka ohjaa jokaisen kunnan omaa varhaiskasvatussuunnitelmaa. Valtakunnallisen ja kuntakohtaisen suunnitelman lisäksi jokaiselle lapselle tehdään oma varhaiskasvatussuunnitelma aina syyskauden alussa, joka arvioidaan keväällä. Lapsen oman varhaiskasvatussuunnitelman tehtävä on seurata ja arvioida lapsen kehitystä varhaiskasvatuksessa. Varhaiskasvatussuunnitelmaa ja sen perusteita ohjaa varhaiskasvatustilaki, jossa on säädetty lapsen oikeudet varhaiskasvatukseen ja sen tavoitteista. Varhaiskasvatussuunnitelman tarkoitus on luoda yhdenvertaisuutta kasvulle, kehitykselle ja oppimiselle, joka tapahtuu varhaiskasvatuksessa. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 14-19.)

3.2 Laaja-alainen osaaminen

Laaja-alainen osaaminen on varhaiskasvatussuunnitelman määrittelemät osa-alueet, joihin toiminta varhaiskasvatuksessa pohjautuu. Laaja-alaiseen osaamiseen kuuluu viisi osa-aluetta: ajattelu ja oppiminen, kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutus ja ilmaisu, itsestä huolehtiminen ja arjen taidot, monilukutaito ja tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen ja osallistuminen ja vaikuttaminen. Näiden osa-alueiden tehtävänä on edistää lasten laaja-alaista osaamista. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 23-24.) Seuraavissa kappaleissa avaan laaja-alaisen osaamisen viisi osa-aluetta.

Ajattelu ja oppiminen kehittyy olemalla vuorovaikutuksessa muiden ja ympäristönsä kanssa, ja ne muodostavat perustan lapsen kehitykselle. Ajattelu ja oppiminen kehittyy kokemusten, ih-

mettelyn ja oivaltamisen avulla. Lapsilla tulee olla mahdollisuus käyttää luovuuttaan, mielikuvitustaan ja kokeilla uusia asioita. Lapsia tulee rohkaista ja kannustaa sinnikkyyteen ja auttaa olla lannistumatta epäonnistuessaan. Varhaiskasvatuksen tehtävä on tukea tätä. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 24-25.)

Kulttuurisen osaamisen, vuorovaikutuksen ja ilmaisun tulee opettaa lapsia toimimaan erilaisien kulttuurien- ja katsomustaustoista olevien ihmisten kanssa. Tämä edellyttää näiden ymmärtämistä ja kunnioittamista. Lapsia tulee kannustaa tutustumaan ihmisiin, kieliin ja kulttuureihin. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 25.)

Itsestä huolehtimisen ja arjen taidoilla on tarkoitus vahvistaa hyvinvointia ja turvallisuutta. Tämä ohjaa heitä kohti itsenäisyyden lisääntymistä, kestävää elämäntapaa ja tukee lapsen kehitystä kohti positiivista suhtautumista tulevaisuuteen. Lasta autetaan ja kannustetaan heidän harjoitellessaan arkitaitoja, kuten pukeutuminen ja henkilökohtainen hygienia. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 25-26.)

Monilukutaito sekä tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen on tärkeää ihmisten välissä vuorovaikutuksessa ja yhteiskunnallisessa osaamisessa. Monilukutaito sekä tieto- ja viestintäteknologinen osaaminen mahdollistaa tasa-arvoa kasvatuksessa ja koulutuksessa. Monilukutaito on yhteydessä oppimisen ja ajattelun osa-alueeseen. Lapsia innostetaan käyttämään ja tutkimaan erilaisia mediamuotoja eri ympäristöissä. Lapset oppivat turvallisen tavan käyttää ja tuottaa materiaalia tieto- ja viestintäteknologiaan opettelemalla näiden käyttöä varhaiskasvatuksessa turvallisesti. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 26.)

Osallistuminen ja vaikuttaminen varhaiskasvatuksessa takaavat lasten oikeuden tulla kuulluksi ja osallistua omaan elämään vaikuttaviin päätöksiin. Varhaiskasvatuksen tehtävä on tukea lasten osallistumista ja vaikuttamista ja auttaa heitä toimimaan oma-aloitteisesti. Lasten tulee saada suunnitella ja toteuttaa yhdessä henkilöstön kanssa toimintaa. Tämä auttaa heidän vuorovaikutustaitojen kehittymistä kannustavasti. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 26-27.)

3.3 Lapsilähtöisyys

Lapsilähtöisyys terminä kuvastaa paljolti samaa kuin laaja-alaisen osaamisen osallistumisen ja vaikuttamisen osa-alue. Toteuttaakseen lapsilähtöisyyttä kasvattajan tulee osata kuunnella ja havainnoida voidakseen huomata lapsen tarpeet. Lapsilähtöisessä toiminnassa on otettu huomioon ja kuultu lasten mielipiteet, ajatukset ja kyvyt. Nämä on otettu huomioon toimintaa suunnitellessa ja käyttäen hyödyksi lasten mielenkiintoja pedagogista toimintaa suunnitellessa.

Pulkkisen (2018) mukaan Palasmaa (2016) on määritellyt lapsilähtöisyys termin tavoitteeksi rakentaa lasta aktivoiva tapahtuma, joka perustuu lapsen kehitykseen perustuvasta havainnoinnista ja tiedosta, jolla voidaan ymmärtää lasta. Lapsen kasvu on prosessi, jota me kasvattajat tuemme. Lapsi on aktiivinen toimija ja hänen mielenkiinnon kohteet määrittelevät toimintaa. (Pulkinen 2018, 21.)

3.4 Ympäristö- ja luontokasvatus

Ympäristökasvatus sisältää kolme osa-aluetta: oppiminen ympäristössä, oppiminen ympäristöstä ja toiminen ympäristön puolesta. Ympäristö kasvatuksen tavoitteena on vahvistaa lapsen luontosuhdetta ja vastuullista toimintaa ympäristössä kuin myös ohjata heitä kestäväan elämäntapaan. Ympäristökasvatus on tärkeä osa varhaiskasvatusta, sitä kautta lapsi oppii nauttimaan luonnosta. Ympäristökasvattamisella opetetaan lapset kestäväan elämäntapaan. He oppivat oman vuorovaikutussuhteensa luontoon ja tekojen seurauksen. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 46-47.)

3.5 Suunnitelmallisuus

”Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka.” (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018.)

Lapsella on oikeus suunnitelmalliseen ja tavoitteelliseen kasvatukseen, tämän turvaa varhaiskasvatuslaki. Suunnitelmallisuuden tavoitteena on lisätä hyvinvointia, taata kehittävää pedagogista toimintaa ja lisätä turvallisuutta toimintaympäristöön.

3.6 Kielenkehitys

Varhaiskasvatuksen tehtävä on tukea lapsen kielenkehittymistä. Tarkoitus on vahvistaa kielellisen identiteetin kehittymistä. Kielenkehityksen keskeiset osa-alueet ovat vuorovaikutustaidot, kielen ymmärtämisen taidot, puheen tuottamisen taidot, kielen käyttötaidot, kielellinen muisti ja sanavaranto ja kielitietoisuus. Kielenkehitystä tukee toimintaympäristö ja siellä puhuttu kieli ja vuorovaikutus. Toimintaympäristön tulee olla kannustava, palautetta antava ja uteliaisuutta tukeva. (Opetushallitus 2020.)

4 Oman osaamisen ja ammattitaidon arviointi

Ammatillinen kehittymiseni on mielestäni vielä alkutaipaleella. Vaikka koen, että olen valmis toimimaan varhaiskasvatuksenopettajana ja teen työtäni kiitettävästi niin uskon ja tiedän, että olen vasta aloittanut ammatillisen kehittymiseni. Olen opinnoissani suorittanut vaadittavat kriteerit ja minulle on tarvittava työelämän kokemus, jotta pystyn toimimaan varhaiskasvatuksen opettajana, mutta tarvitsen vielä monia työvuosia, jotta saan kokemuksen mukana tulevan kehityksen. Tarvitsen tukea, neuvoja ja aktiivista yhteistyötä muun toimintaympäristöni kanssa. Kehittymiseni alkutaival näkyy työssäni etenkin sillä, että haluan paljon palautetta ja haen palautetta työstäni aktiivisesti.

Olen uusi alalla ja varhaiskasvatuksenopettajan työtehtävissä. Olen suoriutunut viimeiset neljä kuukautta omasta mielestäni ja kollegoideni mielestä osaavasti varhaiskasvatuksenopettajana. Osaamisen arvioinnissa olenkin ottanut huomioon, että teen töitä kolmen muun varhaiskasvatuksen asiantuntijan kanssa ja minulla on onni ottaa oppia heidän tiedostaan ja taidostaan varhaiskasvatuksessa. Olen pysynyt asettamissani aikatauluissa lasten varhaiskasvatussuunnitelmien tekemisessä, olemme toteuttaneet tehokkaasti pedagogista dokumentointia ja olemme voineet nähdä lasten kehityksen näiden muutamien kuukausien aikana. Pohdin omaa osaamistani siis verraten näihin meriitteihin, jotka koen, että olen saavuttanut onnistuneesti.

Osaamisen arvioinnin mittarina käytän termejä aloitteleva toimija, taitava toimija ja kokenut toimija. Omalla työpaikallani yleisesti ajatellen koen oman osaamisen hyvänä, joten asettaisin osaamiseni taitava suoriutuja tasolle. Osaan toimia odotusten mukaisesti ja selviydyn omasta ja muiden mielestä taitavasti työtehtävistäni. Päiväkotini muihin opettajiin rinnastaen koen olevani jossain määrin aloitteleva toimija, koska kokemukseni on pientä tehtävistäni. Pyrin työtehtävissäni käyttämään työpaikkani kokeneempia kasvattajia hyödykseni toimissani. Pyydän apua tarvittaessa ja vaikeissa tilanteissa tiedän, että voin turvautua heidän kokemukseensa tilanteista ja pohtia heidän kanssaan yhdessä ongelmaa.

Pyrin pohdinnassani refleктоimaan omaa osaamistani yleisellä tasolla ilman tarkennusta työtehtäviini, mutta syventyä myös yksittäisiin tehtäviin hieman syvemmin. Olen lajitellut osaamisalueet kuuteen kategoriaan, joita ovat opettaminen ja kasvattaminen, suunnitteleminen, varhaiskasvatussuunnitelma, tiimityöskentely ja yhteistyö, pedagoginen dokumentointi ja itsensä kehittäminen.

4.1 Opettaminen ja kasvattaminen

Olen vastuussa työparini kanssa oman ryhmäni pedagogisesta toiminnasta ja sen toteuttamisesta. Tähän kuuluu tutkiminen ja erilaisten toimintamuotojen kokeileminen ja niiden soveltaminen lapsiryhmän tarpeisiin. Olen vastuussa kasvattamisen turvallisuudesta, laadusta ja sen toteutumisesta. Suunnittelen ja arvoin tehtyä ja toteuttamatonta toimintaa ja sen onnistumista. Vastaan siitä, että opetuksen laatu on lapsiryhmän edun mukaista ja toiminta on lapsilähtöistä.

Tarvitsen tätä varten tietämyksen varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesta toiminnasta ja laaja-alaisesta osaamisesta. Minun tulee osata havainnoida lasten tarpeita ja peilata niitä toteuttamaan toimintaan. Minun tulee osata olla sensitiivinen, havainnoiva, osallistava ja tiimityöntekijä, jotta osaan toteuttaa toimintaa. Minulla tulee olla tarvittava tietotaito toteuttaa toimintaa ja taito etsiä vaadittava tieto.

Olen työskennellyt lastenhoitajana ja KOT- lastenhoitaja (KOT=kasvun ja oppimisen tuki), joissa olen saanut paljon kokemusta, joka auttaa minua toimimaan varhaiskasvatuksenopettajana. Olen havainnoinut erilaisia kasvattajien tyylejä ja oppinut muiden työstä kasvattajana.

Opettaminen ja kasvattaminen on mielestäni kokemuksen ja havainnoin kautta tulevaa osaamista. Olen ollut varhaiskasvatuksessa töissä vajaan kaksi vuotta, joten kokemukseni on mielestäni suhteellisen suppea. Koen, että olen tällä alueella aloittelevan ja taitavan suoriutujan välillä. Kasvattaminen on erittäin monialaista toimintaa ja siihen liittyy monia erilaisia tapoja toteuttaa sitä. Olen taitava pedagogisessa osaamisessa, havainnoissa ja siihen liittyvässä suunnittelussa lapsiryhmän toiveiden ja tavoitteiden mukaisesti. Selviydyn tästä ilman suurempia ponnisteluja, ja palautteen ja arvioinnin perusteella olen tässä onnistunut.

Kun lähden pohtimaan omaa osaamistani kasvattajana, koen, että minulla on myös paljon petrattavaa. Tässä sanoisin, että olen aloitteleva toimija. Haluan ja tarvitsen palautetta omista toimintatavoistani, jotta voin kehittää itseäni. Lasten sensitiivinen huomioiminen ja kasvattajan lapsen välinen vuorovaikutussuhteen muodostaminen ovat minulla asioita, joissa haluan kehittyä. Havainnoimalla muita kasvattajia olen huomannut, että itse haluan kehittyä olemaan sensitiivisempi.

4.2 Suunnitteleminen

Suunnittelu on iso osa varhaiskasvatuksenopettajan työtä. Suunnitelmallisuus mahdollistaa laadukkaan ja turvallisen varhaiskasvatuksen. Suunnittelen lapsiryhmän toimintasuunnitelman ja lapsen henkilökohtaisen varhaiskasvatussuunnitelman lapsiryhmän tarpeiden ja tavoitteiden mukaisesti huomioiden lasten mielenkiinnonkohteet. Suunnitelmallisuudessa tarvitaan kykyä

suunnitella joustavaa ja lapsilähtöistä toimintaa ja ottaa huomioon lasten osallisuuden toteutuminen.

Suunnitelmallisuus auttaa säännöllisen päivärytmin muodostamiseen, mikä auttaa lapsia päivähoitoon totumisessa. Suunnitelmallisuuteen tarvittavat taidot mielestäni vaativat kykyä muokata välillä erittäin hektiseen varhaiskasvatuksen tilanteisiin ja kykyä muokata toimintaa päivään sopivaksi.

Olen saanut arvokasta kokemusta ollessani KOT-lastenhoitaja, jolloin suunnittelin toimintaa lapselle tai lapsiryhmälle.

Suunnittelemisen on taito, joka minulla on ollut jo ennen varhaiskasvatuksen alalle työllistymistäni. Asettaisin itseni taitavan ja kokeneen toimijan välille. Koen helpoksi toimia suunnitelmallisesti ja ymmärtää suunnitelmallisuuden vaativuuden, johon tulee ottaa huomioon toimintaympäristö, henkilöstö ja lapset sekä toimijoiden ja tilanteiden vaihtelevuus.

Ryhmässäni on vielä muotoaan hakeva suunnitelmarunko, jota kehittelemme syyskauden aikana. Käytämme sitä tällä hetkellä suunnitellaksemme viikkokohtaista toimintaa tehokkaasti ja monipuolisesti. Olen onnistunut suunnittelemaan selkeät aikataulut varhaiskasvatussuunnitelmien toteuttamiseen, missä on otettu huomioon myös lasten havainnointiin otettava aika. Tämän lisäksi olemme myös yhdessä rinnakkaisryhmäni varhaiskasvatuksen opettajaan kanssa pohjineet ja suunnitelleet ryhmiemme toimintaa parantaaksemme lapsilähtöisyyden toteutumista tiloissamme. Olemme ottaneet uusia käytänteitä ja materiaaleja käyttöön ja kokeneet ne tarkoituksenmukaisiksi.

4.3 Varhaiskasvatussuunnitelma

Varhaiskasvatuksenopettajana minun tulee olla tietoinen ja noudattaa varhaiskasvatussuunnitelmaa. Kyetä laatimaan varhaiskasvatussuunnitelman mukaista kehittävää, turvallista, laadukasta ja lapsilähtöistä pedagogista toimintaa sekä ottaa huomioon suunnitelmissa varhaiskasvatussuunnitelman ja sen määrittelemät laaja-alaisen osaamisen osa-alueet. Minun tulee osata ulkoa pääpiirteet varhaiskasvatussuunnitelmasta, esimerkiksi mitkä tekijät määrittelevät toiminnan muodon ja laadun.

Varhaiskasvatussuunnitelman osaaminen, ymmärtäminen ja noudattaminen kuuluu laajalti osaksi työkuvaani. Varhaiskasvatussuunnitelman ymmärtäminen on oleellista voidakseni suorittaa työstäni hyvin.

Varhaiskasvatussuunnitelma ja sen osaaminen on yksi tärkeimpiä osa-alueita, joita työssäni käytän. Tämän alueen osaamiseksi asetan itseni taitavan ja kokeneen toimija väliin. Olen opinnoissani perehtynyt laajalti varhaiskasvatussuunnitelmaan ja pohtinut laajalti suunnitelman asettamia tavoitteita toiminnalle. Osaan käyttää hyödykseni monipuolisesti tuntemusta ja tietämystäni varhaiskasvatussuunnitelman asettamista kriteereistä. Koen, että alalla uutena varhaiskasvatuksenopettajan toimiminen vaikuttaa varhaiskasvatussuunnitelman ymmärtämiseen ja toteuttamiseen myös positiivisesti. Etenkin, koska minulla ei ole tiedossa aiemman varhaiskasvatussuunnitelman aikaisia määritelmiä ja tavoitteita, eikä minulla ole ollut muuta pohjaa perustaa tietoa ja taitoani kuin uusi varhaiskasvatussuunnitelma.

4.4 Tiimityöskentely ja yhteistyö

Minulla on vastuu yhteistyön toteutumisesta lapsien, vanhempien, kasvattajien ja kanssa monialaisesti. Minun tulee osata ottaa vastuuta yhteistyön toteutumisesta ja huolehtia sen laadusta. Minuna tulee ymmärtää, että jokaisella on oikeus tulla kuulluksi. Olen tottunut työskentelemään tiimissä ja arvostan tiimityöskentelyn monipuolisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä jaettua asiantuntijuutta. Olen saanut työssäni osaamista työskennellä tiimissä ja yhteistyössä monien eri ammattialojen kanssa. Tiimi- ja yhteistyöhön kuuluu mielestäni vahvasti vastuun jakaminen etenkin, kun kyseessä on monialainen ja verkottunut työkenttä.

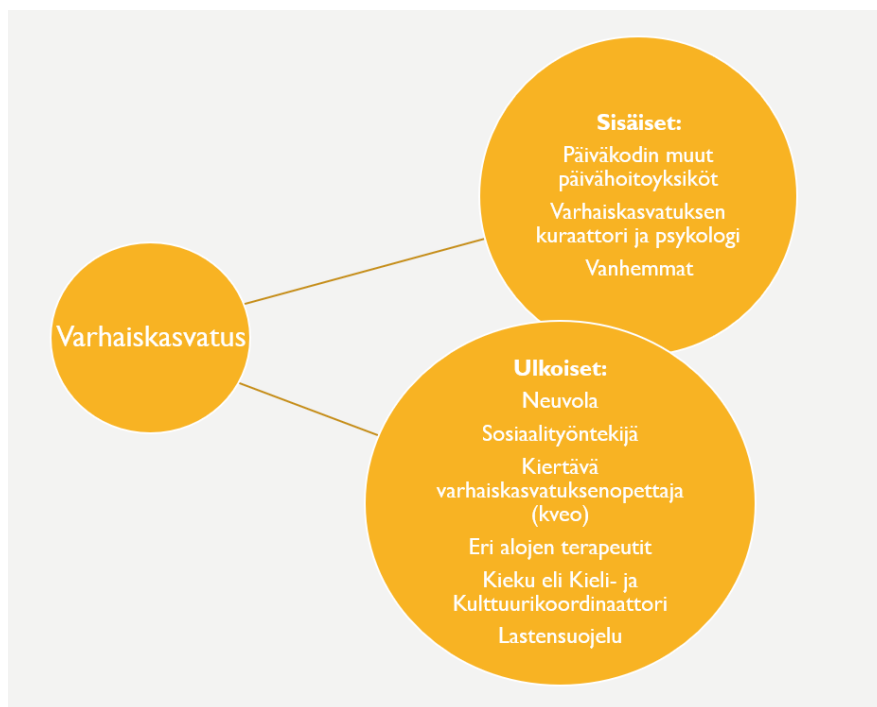
Koska varhaiskasvatuksenopettajana olen vastuussa lapsiryhmäni lasten opetuksesta, kasvatuksesta ja sen tavoitteellisuudesta kuin myös toiminnan suunnittelusta ja arvioinnista (Varhaiskasvatussuunnitelma 2018, 18), olen jatkuvassa vuorovaikutuksessa työtovereideni kanssa. Heidän kanssaan tekemäni yhteistyö ja vuorovaikutus on olennaista lapsiryhmän toiminnan suunnittelun ja arvioinnin kannalta. Oman työparini kanssa suunnittelemme yhdessä viikkojen toimintaa, ja arviomme jo menneitä toimintaa voidakseni kehittää pedagogista toimintaamme oikeaan suuntaan. Meidän tulee jatkuvasti keskustella lasten kehityksestä keskenämme, jotta voimme kehittää toimintaa. Tärkeänä pidän myös työtoverini keskinäistä vuorovaikutusta, tällä tarkoitan meidän välisiä sopimuksia liittyen lapsiryhmän kasvattamiseen ja kehittämiseen. Meidän oma vuorovaikutuksemme ja yhteistyön tulisi olla selkeää ja tapahtua yhteisymmärryksessä.

Myös sidosryhmät monipuolistavat vuorovaikutustilanteita. Näistä tärkeimpänä vanhemmat. Olen päivittäisessä vuorovaikutuksessa lasten vanhempien kanssa ja on tärkeää, että tämä vuorovaikutus kasvattaa luottamusta ja yhteisymmärrystä meidän välillemme. Heidän mielipiteensä ja intressinsä ovat lähimpinä omaa ryhmämme toimintaamme ja, miten sitä toteutamme. Olemme jatkuvassa yhteistyössä vanhempien kanssa ja sen sujuvuus on erittäin olennainen toiminnan laadulle. Minun tavoitteeni on muodostaa vahva ja luottamuksellinen suhde

vanhempiin, jotta mahdollisissa keskusteluissa, jotka voivat olla vaikeita ja moniulotteisia, valitsisi luottamuksellinen ilmapiiri.

Vuorovaikutustilanteita on monia erilaisia riippuen minkä sidosryhmän kanssa olen tekemisissä. Suurin osa muista sidonnaisryhmien välisistä vuorovaikutussuhteista keskittyvät kehittämiseen ja arviointiin meidän toiminnasta. Ulkoisesta sidosryhmästä koen keskeisemmäksi itselleni ja nykyiselleni ryhmälle Kiertävän varhaiskasvatuksenerityisopettajan eli KVEO ja Kieli- ja kulttuurikoordinaattori eli Kieku. Heidän mielipiteet kehittävät toimintaamme ja minun omaa kehittymistäni. Heiltä saamamme palaute ja kehitysiedat toimivat vertaistukena ja kehityksenä omalle toiminnalleni.

Sidosryhmät, jotka vaikuttavat toimintaamme päiväkodissa olen luokitellut sisäisiin ja ulkoiisiin ryhmiin. Sisäiset ryhmät ovat niitä, joiden mielipiteet ja intressit vaikuttavat päiväkotimme ja erityisesti oman ryhmämme toimintaan.

Kuvio 1: Varhaiskasvatuksen sidonnaisryhmät

Tiimityöskentely ja yhteistyö luonnistuu minulta luontevasti. Olen mielestäni taitava toimija tiimi- ja yhteistyötoiminnassa, sillä olen myös aiemmilla urillani toiminut tiimeissä. Myös aiempi työkokemukseni esihenkilötehtävissä auttaa minua ymmärtämään tiimidynamiikan, avoimuuden ja rehellisyyden merkityksen tiimityöskentelyssä. Koen, että olemme saaneet yhdessä luotua ryhmäämme loistavan tiimin. Olemme lyhyessä ajassa oppineet tuntemaan toisemme ja toimintatapamme, ja onnistuneet luomaan loistavan tiimihengen, joka näkyy myös ulospäin.

Uskon, että olemme luoneet hyvän pohjan yhteistyöllemme myös vanhempien kanssa, vaikka Covid-19 myötä tulleet uudet asetukset ovat luoneet lisähaastetta yhteistyölle. Koen, että olen ottanut mukaan ryhmäämme ulkopuoliset palvelun tarjoajat vaivattomasti ja hyvällä tuloksella. Olemme muodostaneet upean tiimin kasvattajien kesken, jossa toimii vuorovaikutus ja keskinäinen kunnioitus. Olen vanhempien palautteen mukaan onnistunut luomaan avoimen ja rehellisen yhteyden ja koen, että keskustelu monimutkaisista asioista on helpompaa, kun välillemme on muodostunut luottamussuhde.

4.5 Pedagoginen dokumentointi.

Varhaiskasvatuksen opettajan työhön kuuluu toiminnan ja lasten oppimisen ja kehityksen jatkuva dokumentointi. Pedagoginen dokumentointi on havainnoinnin, dokumentoinnin ja tulkinnan muodostava kokonaisuus. Tästä saamme tietoa lasten elämästä, kiinnostuksen kohteista, ajattelusta, oppimisesta ja tarpeista ryhmän jäsenenä monipuolisesti.

Opettajana minun tulee osata valita tilanteeseen sopiva dokumentoinnin työväline ja tapa, miten esittää toimintaa ja erilaisia tuotoksia. Minun tulee ymmärtää pedagogisen dokumentoinnin hyödyt lapsiryhmässä ja sitä, miten dokumentointi auttaa vanhempia ymmärtämään ja osallistumaan toimintaamme. Pedagogista dokumentointia tarvitaan kaikissa yllä mainitsemissani tehtävissä, koska tämän kautta opimme ymmärtämään yksittäistä lasta ja ryhmää kokonaisuudessaan paremmin.

Olen toteuttanut ryhmäämme pedagogiikka-seinän (=peda-seinän), jonka tarkoitus mahdollistaa myös vanhempien osallistuminen heidän lastensa elämään päiväkodissa. Tämä on ollut hyödyllinen työkalu toiminnan dokumentoinnissa ja havainnoinnissa, mutta myös apuna lasten varhaiskasvatussuunnitelmien kirjaamisessa.

Pedagogisen dokumentoinnin olen kokenut monella tapaa haastavimpana tehtävänä ja asetan itseni tässä aloittelevaksi toimijaksi. Ymmärrän dokumentoinnin tarkoituksen ja toteutan tätä työssäni joka päivä myös huomaamattani. Esimerkiksi ottamalla kuvia ja videoita, havainnoimalla lapsia heidän leikeissään ja kirjoittamalla muistiin tapahtumia. Materiaalin ja tiedon, jonka saan dokumentoinnista, toivoisin oppivani hyödyntämään tehokkaammin. Selviydyn tehtävästäni huolella, mutta se vaati minulta enemmän. Ja käymmekin parini kanssa tästä usein keskusteluja, miten pedagoginen dokumentointi toteutuu ryhmässämme ja miten voisimme kehittää pedagogista dokumentointia.

4.6 Itsensä kehittäminen

Itsensä kehittäminen ja kouluttaminen on jatkuvaa toimintaa, sillä yksilön asiantuntijuutta tai ammattitaitoa ei voida määritellä ikinä valmiiksi. Tutkin ja etsin aktiivisesti ryhmälleni ja itselleni uusia tapoja oppia ja osallistun koulutuksiin ja seminaareihin oppiakseni toimimaan paremmin työssäni. Itsensä kehittämistä varten tarvitaan vankka tietoperusta omasta ammatista ja kykyä tunnistaa itsessä kehittämistä tarvitsevia osa-alueita. Osaan arvioida omaa työskentelyäni ja tarpeen mukaan myös tiimin vuorovaikutustaitoja tiimityöskentelyn tueksi.

Itsensä kehittämistä on mielestäni hankala asettaa oman osaamisen asteikolle. Olen jo opinnoissani oppinut arvioimaan omaa toimintaani ja ryhmän toimintaa, mikä on auttanut minua työssäni huomaamaan omat kehittämiskohteeni. Olen saanut viime kuukaudet oppia itsestäni opettajana ja saanut mahdollisuuksia reflektoida omaa toimintaani, mikä taas on auttanut minua löytämään oikeita koulutuksia ammattitaitoni kehittämiseen.

Mihin minun tulee panostaa kehityksessäni? Koen hankalaksi nimetä yksittäisiä osa-alueita, joissa minun tulisi kehittyä. Mielestäni todella iso osa varhaiskasvatuksenopettajan työtä tulee kokemuksesta ja sen myötä tulevasta varmuudesta ja omasta työtotteesta. Minun tulee mielestäni reflektoida monipuolisesti toimintaani, jotta voin kehittyä.

Eniten haluan kuitenkin panostaa osaamiseni toteuttamiseen ja suunnitella laadukasta pedagogista toimintaa, joka lapsilähtöisesti, kielenkehitystä tukevasti ja ympäristöä kunnioittaen kehittää ryhmäni lasten kehitystä. Halun panostaa ympäristöpedagogiikkaan juontaa juurensa muuttuvaan yhteiskuntaamme, jossa on koko ajan tärkeämpää kunnioittaa ja suojella luontoa. Tiedostan, että tällä hetkellä varhaiskasvatuksessa olevat lapset ovat tulevaisuuden tekijät, jotka oikealla opetuksella ja ohjauksella luovat ekologisempaa yhteiskuntaa.

Edellä mainittujen kehittämiskohteiden lisäksi erityisesti vuorovaikutustilanteet luovat omalle osaamiselleni kehittäviä tilanteita, joista voin oppia vain kokemuksen kautta. Yksi itseäni haastavista vuorovaikutustilanteista tulee varmasti olemaan vanhempien kanssa tapahtuva vuorovaikutus, sillä vaikka miellä itseni sosiaalisesti ja helposti lähestyttäväksi henkilöksi, on vanhempien kohtaaminen dynamiikaltaan moniulotteisempi, kuin tavallinen keskusteluhetki kollegojen kesken. Haastetta tähän tuo mielestäni etenkin oma ikäni. Monet vanhemmat ovat minua vanhempia ja saattavat kokea ”nuoruuteni” jossain määrin epäpätevyydeksi.

Toinen haaste minkä varmasti kohtaan on arviointi. Olen suunnitelmallinen ja jossain määrin täydellisyyteen pyrkivä suorittaja. Haluan ja tarvitsen arviointia ja palautetta toiminnastani, koska se on oleellista omalle kehitykselleni, mutta tiedän että näissä keskusteluissa tulee tilanteita, jotka tulevat olemaan vaikeita.

5 Päiväkirjaraportointi

Päiväkirjaraportointi on tehty viikoilla 42-51. Olen kirjoittanut päiväkirjaa viikonloppuisin seuraavan viikon suunnitelman ja edellisen viikon yhteenvedon. Päivittäin olen tehnyt merkinnät, huomiot ja pohdinnat kyseisestä päivästä.

Ensimmäisen yhdeksän viikon kohdalla keskityn enemmän ryhmän päivittäisiin ja viikoittaisiin toimintoihin, joissa perehdyn eri materiaaleihin ja toiminnan muotoihin, joita käytämme ryhmässä. Reflektointini omasta ammattitaidostani kulkee läpi ensimmäistenkin viikkojen, mutta etenkin viimeisen viikon kohdalla (10. viikko) keskityn pohtimaan laajemmin omaa toimintaani ja ammattitaitoani erilaisissa konteksteissa sekä siihen liittyvää kehittämistyötä.

5.1 Viikko 1

Viikkosuunnitelma

Tuleva viikko on syysloma viikko, jolloin olemme ottaneet teemaksi ryhmässämme lasten toiveet - tällä viikolla lapsemme saavat päättää itse, mitä teemme kyseisenä päivänä.

Viikon aikana aion kehittää itseäni lasten kuuntelemisessa ja ymmärtämisessä. Ryhmässäni osaa puhua kaksi lasta suomea niin, että he voivat ilmaista itseään. Loput ymmärtävät suomea ja osaavat esimerkiksi toistaa sanoja ja laulaa. Miten saan avattua heidän kanssaan vuorovaikutuksen ja mistä löydän siihen oikean tavan ja työkalut? Tiedämme tarkkailusta ja pedagogisesta dokumentoinnista oppineena mitkä ovat heidän lempipuuhiiaan ja toimiaan päiväkodissa, mutta haluaisin, että he pystyisivät itse toivomaan tiettyä leikkiä tai ulkoilua. Tätä ajatellen olemme aloittamassa tutustumaan tabletilla Papunetin kuvakommunikaatio kansioon lapsille. Sekä tutkimaan erilaisiin tekemisiin liittyviä kommunikaativinkkejä, joita voisi käyttää lapsilla, joilla suomi ei ole ensimmäinen äidinkieli eli S2- lapsilla (S2=suomi toisena kielenä).

Ryhmässämme on kokeilussa tällä hetkellä viikkosuunnitelman erilainen käyttö. Teemme avoimen suunnitelman eli kirjaamme leikit, retket ja muut toiminnot ylös tiimipalaverissa, mutta emme päätä näille tarkkoja päiviä, jolloin teemme toiminnot. Ryhmässämme on paljon lapsia, joiden hoitoajat ovat epäsäännölliset, joten koimme helpommaksi ja selkeämmäksi aina edellisenä päivänä päättää seuraavan päivän toiminta. Näin pystymme ottamaan sään huomioon, ketkä lapset paikalla ja mihin aikaan. Ainoa kiinteä suunnitelma on maanantaisin jumppasalin käyttövuoro.

Maanantai 12.10

Tavoitteena ottaa käyttöön tabletilla Papunetin kuvakansio lasten kanssa. Toinen tavoite on opetella lasten kanssa liikenneturvallisuutta auto/pyörä/mopo leikissä liikuntasalissa. Tavoitteena on myös aloittaa rauhoittumisharjoitukset eräälle lapselle, jolla on välillä hankaluuksia siirtymätilanteissa.

Liikenneturvallisuus-leikki oli lapsista hauska ja nopeasti opimmekin pysähtymistä, jalankulki-
jan ylipäästämistä ja molempiin suuntiin katsomista tietä ylittäessä. Harjoittelimme rauhoittu-
mista kaikkien lasten kanssa yhteisesti kertomalla, että nyt laskemme yhdessä 1-10, jonka jäl-
keen lähdemme esimerkiksi vessaan. Laskeminen tuntui olevan hyvä keino kiinnittää lasten
huomion ja tulee olemaan hyödyllinen keino myöhemminkin.

Papunetin kuvakansion harjoittelu onnistui odotetusti. Lapset kiinnostuivat mahdollisuu-
desta käyttää tablettia ja nimetä kuvakansiosta löytämiään toimintoja ja tavaroita. Jatkoimme
harjoittelua etsimällä näitä samoja asioita ja tavaroita omista tiloistamme. Tutustuminen työ-
kaluun onnistui mielestäni erinomaisesti ja sen käyttöön on helppo palata muina päivinä erilai-
sissa tilanteissa.

Tiistai 13.10

Tavoitteena tutustua papunetin kuvakansioon lasten kanssa. Tänään kokeilemme ottaa kuva-
kansiota mukaan siirtymätilanteisiin ja leikin tai lelun valintaan.

Koko viikon tavoite on lapsilähtöistä toimintaa lasten toivomana. Tänään tuli toive lapsilta kat-
soa puhelinta/tablettia. Katsoimme Pikku Kakkosen Pikkuli-ohjelmaa yhdessä niiden lasten
kanssa, jotka halusivat. Tämän jälkeen väritimme yhdessä Pikkuli aiheisia kuvia, joita olimme
tulostaneet valmiiksi.

Toiminta onnistui mukavasti. Saimme hienosti yhdistettyä lasten toiveen omaan pedagogiseen
tavoitteeseen tunne- ja vuorovaikutustaitojen kehittämisestä. Värityskuvien värittäminen on
tullut vanhempien toiveena ryhmäämme. Kuvakansion kanssa olemme edistyneet tasaisesti ja
lasten innostus auttaa sen toimintaan tuomisessa. Rauhoittumisharjoittelua teimme myös tä-
nään. Tämä vaatii vielä paljon treeniä ja sitoutumista meidän kasvattajien osalta.

Keskiviikko 14.10

Tavoitteet jatkuvat samalla linjalla kuin aiemmin viikolla. Liikenneturvallisuus kasvatus, kie-
lenkehitys/vuorovaikutus/kommunikaatio kuvakansion avulla ja luontopedagogiikka.

Kävely- ja metsäretkellä opetamme lapsille oikean tavan kulkea ja seurata liikennettä. Olemme
lukeneet liikenneturvan sivuilta siihen vinkkejä. Metsäretkelle lähdimme, jotta voisimme etsiä
matoja, sillä lapset ovat innoissaan viime viikolla näkemästään madosta. Metsässä kehittyvät

helposti ja hauskasti motoriset taidot kiipeillessä juurien yli. Metsässä myös tutkimme ympäristöämme ja teemme havainnoiteja lasten kanssa. Emme löytäneet matoja, mutta sen sijaan löysimme paljon kuusenkäpyjä, joita toimme päiväkodille leikkeihin.

Kuvakansion kanssa olemme saaneet enemmän vuorovaikutusta ryhmäämme ja se tuntuu auttavan kielenkehityksessä ja sanavaraston laajentumisessa. Vuorovaikutusta ei ole vielä saatu sen avulla toiminnoissa lisättyä paljoo, mutta yhteinen kiintymyssuhde on parantunut huomattavasti.

Torstai 15.10

Jatkamme tänään kuvakansion käyttämistä ja yritämme miettiä sille paikkaa ja toimintamuotoa, jotta se vakiintuisi ryhmäämme. Ryhmässämme aloittaa uusi lapsi, joka tulee tutustumaan päiväkotiin. Vietämme aamupäivän yhdessä äidin ja lapsen kanssa pihassamme, jotta lapsi saa tottua uuteen ympäristöön sekä meihin helposti ja turvallisesti. Koronan vuoksi tutustumiset eivät voi tapahtua sisällä, minkä vuoksi olemme ulkotiloissa. Näin vanhempi saa olla läsnä ja lapsi saa turvaa vanhemman läsnäolosta.

Tänään minulla on suunnittelu-aikaa ja suunnittelen varhaiskasvatussuunnitelmia ja KieliPeda materiaalien käyttöä ryhmässä. Tavoitteeksi olen laittanut viimeistellä kaksi varhaiskasvatussuunnitelmaa ensiviikoksi, jolloin pidän keskustelut. Uutena työkaluna on KieliPeda-työväline. Sillä on tarkoitus tukea monikielisten lasten suomen kielen oppimista ja kehittää toimintatapojamme kielenkehityksessä. (Kielitietoisien pedagogiikan kehittäminen varhaiskasvatuksessa: KieliPeda-työväline 2020, 3.)

Perjantai 16.10

Tänään jatkoin KieliPeda-työvälineen käyttöönottamista. Haluan saada kaiken mahdollisen avun toiminnan toteuttamiselle. KieliPeda sisältää lomakkeet, jotka täytetään jokaisesta monikielisestä lapsesta erikseen ja näillä seurataan lapsen kielenkehittymistä. (Kielitietoisien pedagogiikan kehittäminen varhaiskasvatuksessa: KieliPeda-työväline 2020, 15-19.) KieliPedassa on myös lomake ryhmän kasvattajille kielitietoisien oppimisympäristön arviointiin, jonka täytämme työparini kanssa ensiviikolla.

Uskon, että KieliPedan käyttöönottaminen lisää omaa osaamistani ja kehittää minua opettajana. Lasten arviointi myös on kehittäväää meidän toiminnalle päiväkodissa. Arviointien avulla meidän on helpompi kehittää laadukasta ja lapsikohtaista toimintaa.

Viikkoanalyysi:

Osaamiseni kuvakansion käyttämisestä kehittyi suuresti ja sen tuominen toimintaan mukaan normalisoitui osaksi toimintaa. Viikon aikana jouduin selvittämään paljon kielenkehitykseen liittyviä asioita ja tutustumaan KieliPeda- työvälaineeseen.

Osallistuin Riikka Riihosen, *Kuinka kiukku kesytetään* -seminaariin, jossa käytiin käytännönläheisesti kiukun ja rauhoittumisen osa-alueita ja toimintatapoja. Seminaarista sain lisätukea ja kehitysideoita ryhmämme omiin rauhoittumiskeinoihin. Riihonen (2020) muistutti seminaarissa, että lapselle tulee antaa tarvittaessa sylviaikaa kiukun jälkeen tai aikana, kun pyritään rauhoittumaan, jotta lapsi voi turvallisesti käydä läpi kiukun tunteita. Toinen Riihosen (2020) neuvo, jota pyrimme hyödyntämään laajemmin, on tekemisen sanoittaminen ja kertominen, eli pyrimme kertomaan muutamaa minuuttia ennen kuin olemme lähdössä tulevista siirtymästä. Tämä auttaa tilanteen käsittelyä ja vähentää mahdollista kiukkua. Anne-Mari Jääskisen (2017) *Mitä sä rageet: lapsen ja nuoren tunnetaitojen tukeminen* -kirja kertoo myös erilaisia lähestymistapoja kiukkuun ja kiukun muodostumisen tunnetta lapsessa: Mitä lapsessa tapahtuu fyysisesti, kun kiukku tulee ja miten siihen tulisi reagoida? Kirja antaa myös paljon hyödyllisiä vinkkejä kasvattajalle.

Perehdyin kuvakommunikaatioon papunetin sivujen kautta paljon viikon aikana. *Lapsi ja kieli- Kielellinen kehittyminen varhaiskasvatuksessa* -opas antaa hyvän pohjan sanaston tärkeydestä ja oleellisesta sanaston laajuudesta alle 3-vuotiaille, sillä sosiaalisten tilanteiden ja leikkisäntämerkityksen painottuu kyseisessä ikävaiheessa. Niiden hallitseminen mahdollistaa lapsen liittymisen ryhmään ja vuorovaikutustilanteisiin. (Halme 2011, 93.) *Kuvat kommunikoinnissa* -opas taas antaa neuvoja erilaisiin toimintatapoihin käyttää kuvia kommunikointi työvälaineenä. (Tikoteekki 2014.)

Liikenneturvan sivusto antaa hyviä vinkkejä, miten toteuttaa liikennekasvatusta päiväkodissa. Sivustolta löytyy leikkejä ja huomioita mihin tulee kiinnittää huomiota lasten kanssa liikkua liikenteessä. (Liikenneturva 2020.)

5.2 Viikko 2

Viikkosuunnitelma

Tavoitteina toiselle viikolle on kuvakansion käyttämiseen tottuminen ja uuden lapsen tutustuttaminen ryhmään. Minulla on myös kaksi vasukeskustelua tällä viikolla. Tavoitteena on saada keskustelut kirjoitettua puhtaaksi ja vasut täydennettyä perjantaihin mennessä. Tällä viikolla on myös syyskauden arviointipalaveri päiväkodinjohtajan kanssa, johon osallistuu minun tiimini

sekä rinnakkaisryhmän työntekijät, joiden kanssa teemme tiivistä yhtistyötä. Viikon toimintasuunnitelmassa on jumppaa, metsäretki, käpyaskartelua, Pikkuli-kerho ja laulutuokio soittimien kanssa.

Maanantai 19.10

Tavoitteena tälle päivälle on onnistunut ja tavoitteellinen vasu keskustelu. Kuvakansion käytön jatkaminen ja arvioiminen siitä, miten kuvakansio jäänyt lapsilla mieleen viime viikosta. Ohjelmassa on myös jumppahetki, jossa toimintana on video-ohjattua lasten eläinjoogaa.

Varhaiskasvatussuunnitelma (=Vasu) keskustelussa kävimme läpi muun muassa kielenkehityksen kaarta monikielisen lapsen kohdalla ja millaisella tasolla kielenkehityksen kuuluisi olla. Vasu keskustelut ovat kehittäviä, koska niissä saa paremman yhteyden vanhempiin ja opin ymmärtämään lasta enemmän. Tämä kaikki lisää ja kehittää omaa toimintaani ja työparini toimintaa ryhmän kasvattajina. Lupasin myös etsiä sateenkaariperhetietoutta perheelle, joka haluaa osata vastata lasten kysymyksiin asiasta. Lisää aiheesta viikkoanalyysissa.

Joogahetki lasten kanssa peruuntui, koska ryhmässämme aloittikin tänään uusi lapsi, jonka tarve sylille ja huomiolle oli ensisijaista. Päätimme siirtää jumppajoogan ensiviikolle. Sen sijaan jatkoimme autoleikkiä jumppasalissa jatkaen viime viikon liikenneturvallisuus teemaa.

Aloitimme myös osan ryhmän kanssa käpyaskartelut. Keräsimme viimeviikolla käpyjä ja risuja, joista teimme nyt käpyeläimiä askarteluseinälle. Käytimme myös kuvakansiota, mikä oli lapsilla hyvin muistissa. Sen tutkiminen oli edelleen hauskaa.

Tiistai 20. lokakuuta.

Tänään päivätoimintaan kuului pihalla ulkoilua kahden ryhmän voimin samaan aikaan vasu keskustelun ajankohdan vuoksi. Saimme pidettyä ulkoilun yhteydessä lauluhetken lasten kanssa ennen syömään lähtemistä. He tykkäävät laulaa ja se on hyväksi kielenkehitykselle. Käytämme *Kielinupun* lauluja paljon, sillä ne kuuluvat lasten lempilauluihin.

Päivän vasu keskustelu meni mietteliäästi. Saimme vanhempien kanssa käytyä läpi tärkeät asiat ja luotua yhteisiä suunnitelmia ja toimintatapoja. Annoin vinkkejä sivustoista, joilta löytyy syömisestä lisätietoa. Kerroin myös mahdollisuudesta konsultoida varhaiskasvatuksen psykologia. Tämä oli hankalin vasu, jonka olen pitänyt, koska aihe oli vaikea myös vanhemmille ja huoli suuri. Arvioisin, että keskustelu kehitti minun kohtaamistaitojani vanhempien kanssa ja opetti minua, kuinka kohdata ja ottaa esille sensitiivisiä ja vaikeitakin asioita.

Keskiviikko 21.10

Tälle päivälle tavoite on itseni ja tiimin työskentelyn kehittäminen johtajan kanssa pidettävässä palaverissa. Päiväkodinjohtaja on tänään aamupäivän ryhmissämme havainnoimassa toimintaamme, jonka pohjalta myös pidämme palaveria. Tänään meillä on musiikkihetki, jossa laulamme lasten toivomia lauluja ja lapset saavat osallistua musiikin luomiseen soittamalla soittimia samaan aikaan.

Tänään oli ensimmäinen päivä, kun uusi lapsemme ei itkenyt niin paljoa. Hän ilahtui suuresti musiikkihetkestä. Emme ole aiemmin soittaneet lasten kanssa soittimia, joten pientä hälinää ja epävarmuutta oli musisoinnissa. Musiikkihetki meni kuitenkin hyvin ja kaikki lapset osallistuivat omalla tavallaan. Osaa hieman jännitti myös päiväkodinjohtajan läsnäolo ryhmässä. En ollut musiikkihetkeä varten etsinyt valmista materiaalia, vaan lähdimme vain kokeilemaan. Toiminta oli mieluista, joten musiikkipedagogiikka soittimilla on asia, johon perehdyn lisää.

Palaveri tiimin kanssa oli rakentava. Saimme positiivista palautetta toiminnastamme ja sen suunnasta syksylle. Saimme myös kehitysidean toteuttaa keskitetympää ja pidemmälle aikavälille suuntautuvaa suunnitelmallisuutta, joka keskittyy lasten kehittämistarpeiden mukaiselle toiminnalle. Jäin pohtimaan, mitä tämä voisi pitää sisällään meidän ryhmässämme.

Torstai 22.10

Tänään menemme metsäretkelle ja aiomme ottaa eläinkirjoja mukaan, jotta voimme lukea niitä siellä. Tämän päivän tavoitteena on myös viedä kuvakansion käyttö mukaan retkelle. Sekä havainnoida, miten lapset ovat oppineet liikenneturvallisuutta.

Metsäretki meni hieman eri tavalla, koska satoi ja meillä oli ryhmämme mukana lapsi, joka ei ollut niin halukas kävelemään. Tämä vaikutti kävelyvauhtiimme, jonka vuoksi muutimme suunnitelmaa ja jäimme metsän reunalle tutkimaan metsän muutoksia sateella. Näin lapset pääsi rauhallisemmin tutustumaan metsään. Otimme laululeikkihetken metsässä lasten toiveesta, koska olimme jättäneet kirjat ja kuvakansion päiväkodille sateen vuoksi. Lapset ovat huomautuksia liikenteessä ja miettivät etenkin suojatiellä, että tuleeko autoja.

Haluaisin kehittää itseäni suunnittelemaan monipuolisempia leikkejä ja toimintoja metsään. Tähän paneudun lisää viikkoanalyysissa.

Perjantai 23.10

Tänään pidämme Pikkuli-kerhon, joka on kaveri-, vuorovaikutus- ja tunnetaitojen kehittämiseksi valittu toimintamuoto, johon osallistuu ryhmämme kolme vanhinta lasta, joille taitojen harjoittelu on eniten ajankohtaista. Pikkuli on Ylen lastenohjelma, jossa Pikkuli lintu asustaa perheensä kanssa metsässä. Valitsin Pikkulin-sarjan keskeiseksi toimintamenetelmäksi, koska sarja on non-verbaalinen, minkä koin tärkeäksi elementiksi ryhmäni kielitaitotason vuoksi. Pik-

kuli hahmo kohtaa sarjan aikana monia lapsille tuttuja tilanteita, joihin tutustutaan lapsen-omaisesti ja pohditaan miten tilanteessa voisi käyttäytyä. Jaksoissa käsitellyt tilanteet ja tunteet ovat osana sitä, miksi valitsin tämän toimintamuodon ryhmälleni. Valitsin Pikkulin myös, koska siinä herätetään mielenkiinto median kautta, joka on monille lapsille mielenkiintoinen ja pysähdyttävä elementti.

Olemme sisällä koko aamupäivän ja jakaannumme pienryhmiin. Toisen pienryhmän kanssa on Pikkuli-kerho. Siellä lapset tutkivat ensin tunne- ja kaveritaitoja, sitten värityskuvien värittämistä, jossa katsotaan samalla kynäotetta. Toinen pienryhmä tekee käpyeläimiä, joita muut tekivät alkuviikosta.

Pikkuli-kerho oli onnistuneempi kuin aiemmillä kerroilla. Lapset jaksoivat keskittyä paremmin ohjelmaan ja tunnistavat hienosti tunteita tunnekorteista. Värittämisestä havainnoimme vanhempien lasten kyvyn värittää rajojen sisällä. Osalla kynäote oli hallussa jo. Pikkuli-kerho on lähtenyt hienosti eteenpäin ryhmässä ja kerhoa varten voisi alkaa miettimään haastavampia tehtäviä, kun tunnekortit ja tunteiden tunnistaminen alkaa onnistumaan.

Viikkoanalyysi:

Viikon aikana tuli paljon asioita, joita tuli tutkia lisää tai etsiä vinkkejä toiminnan toteuttamiseen paremmin. Vasukekustelut näin urani alku vaiheessa kehittävät omaa toimintaani sensitiivisessä kohtaamisessa, yhteistyössä ja toiminnan suunnittelussa. Vanhempien kanssa käydyt keskustelut kehittävät omaa kykyäni kohdata vanhempia ja ottaa puheeksi sensitiivisiä asioita.

Yhden perheen kanssa oli puhetta sateenkaariperheistä ja hänen halustaan tietää ja oppia lisää sateenkaariperheistä. Etsin hänelle tietoutta asiasta sukupuolen moninaisuuden osaamiskeskuksen (Seta) sivuilta, joilta löytyy monipuolisesti tietoutta. Vinkkeinä hänelle annoin myös *sateenkaari.fi* sivuston, jolta löytyy kirjalista, joita voi lukea lapsille.

Neuvokas perhe sivustolta löytyy lapsen syömiseen liittyviä vinkkejä ja neuvoja, joita voi soveltaa omaan perhearkeen (Neuvokas perhe 2020a). Kerroin perheelle myös mahdollisuudesta tavata päiväkotimme varhaiskasvatuksen kuraattoria ja psykologia, jos he kokevat, että haluavat enemmän tukea tai neuvoja lapsen syömiseen.

Tutkin viikon aikana *neuvokas perhe* sivustolta eläinjooga materiaalia jumppaan, jota emme kuitenkaan toteuttanut tällä viikolla (Neuvokas perhe 2020b). Löysin metsässä tehtäviin toimintoihin ja leikkeihin lisää vinkkejä kierrätyskeskuksen (2010) *Kiuru ja Koppakuoriainen- Päivähoidon ja alkuopetuksen ympäristökasvatusideoita* materiaalista, joita voin soveltaa omaan toimintaamme. (Kiuru ja Koppakuoriainen- Päivähoidon ja alkuopetuksen ympäristökasvatusideoita 2010.) Metsäemo (2020) sivustolta löytyy myös hyviä ideoita, miten toteuttaa metsäkasvatusta.

Musiikki ja laulaminen on ryhmämme lasten ehdottomasti lempipuhua. Musiikkikasvatukseen haluan perehtyä enemmän ja olen aloittanut sopivan koulutuksen etsimisen. Haluan kehittää itseäni tällä saralla enemmän ja koen musiikkikasvatuksen itselleni hankalaksi, koska en ole kovin musikaalinen. Ryhmässämme käytämme paljon Kielinupun (2020) lauluja, jotka ovat kielikehitykselle erittäin hyviä.

5.3 Viikko 3

Viikkosuunnitelma

Omaakohtaisia tavoitteita asetan tälle viikolle oman rauhallisuuden löytämisen haastavissa tilanteissa. Tunteet kuumenevat myös aikuisilla ja tilanteet saattavat turhauttaa. Tästä puhutaan varhaiskasvatuksessa kokemukseni mukaan vähän, mutta haluan nostaa sen omassa työkentelyssäni huomioon.

Viikon suunnitelma toiminnalle on eläinjoogaa jumpassa, lapsien toivomaa isoille papereille maalausta, retki kirjastoon, musiikkihetki ja metsäretki.

Maanantai 26.10

Aloitan viikon ja tämän päivän tutkimalla ja pohtimalla omaa toimintaani lapsiryhmien tilanteissa, sillä rauhallisuus ja sensitiivisyys lasten kohtaamisessa on tärkeää. Huomaan, että joillekin kasvattajille tämä käy enemmän luonnostaan. Omalla kohdallani huomaan, että tietyissä tilanteissa, joissa lapset ovat rauhattomia rakoilee oma rauhallisuuteeni. Lapset vaistoavat minun mielialani ja reagoivat siihen. Sensitiivinen kohtaaminen on yksi tavoitteistani päiväkirjajakson ajalle, jota toivon voivani kehittää. Tiedostan, että tämäkin kehittyy ajan myötä, kun kokemusta karttuu lisää. Vaikka olen rauhallinen ja hallitsen ryhmän hyvin suurimman osan ajasta, koen tärkeäksi muistaa, että tämä on henkisesti vaativaa työtä ja meidän kasvattajien tulee muistaa huolehtia myös omasta hyvinvoinnistamme.

Tänään on jumppapäivä, jossa teemana eläimet. Lapset ovat tykänneet paljon esittää eri eläimiä lauluissa, joten kokeilemme erilaista esittämistä joogan muodossa. Jooga tulee videotykitä YouTubesta ja teemme lasten kanssa yhdessä jooga-asentoja. Lapset lähtivät kokeilemaan jooga-asentoja reippaasti ja innolla. Jopa ne lapset, jotka eivät yleensä osallistu ohjattuihin jumppahetkiin innostuivat venyttelemään kädet pystyssä. Idea mediaa hyödyntävästä rauhoittavasta ja mielihyvää lisäävästä joogasta oli kiva, ja lisänä lapset oppivat eläimiä. Jumppapäivässä yhdistyi monta eri osa-aluetta.

Tiistai 27.10

Tänään meillä on mahdollisuus käyttää kaikkia sisätiloja oman ryhmämme toimintaan. Tavoitteena on maalata, mikä on lasten lempipuhua. Kyseinen maalausprojekti on tullut lasten toiveesta. Maalaamme isolle rullapaperille pensseleillä, autoilla, leimasimilla, rullilla ja käsillä. Jakaannumme kahteen pienryhmään ja molemmille ryhmille on oma paperi.

Lapset nauttivat ja sotkivat maalilla niin paperin kuin itsensä. He oppivat maalausta eri tekniikoilla ja saivat samalla aistielämyksen, kun pääsivät sotkemaan maalilla niin paljon kuin halusivat. Maalaus näin isossa mittakaavassa on haastavaa ja välillä jopa hieman hermoja raastavaa. Mielestäni on tärkeää osata suhtautua askarteluihin avoimesti, etenkin sellaisiin, joista tulee sotkua. Toiminnasta menee hauskuus ja luovuus hukkaan, jos jatkuvasti varotaan sotkemista. Kaiken toiminnan opettavuus perustuu mielestäni siihen, että toiminnan tulee olla mielekästä lapsille, silloin myös oppiminen sujuu paremmin.

Oma rauhallisuus tässä tilanteessa on tärkeää ja kyky ymmärtää, että lasten innokkuus voi tehdä ohjeiden noudattamisesta haastavampaa. Otin maalaukseen riittävästi aikaa ja teimme harjoitusta rauhassa, minkä huomasin vaikuttavan omaan rauhallisuuteeni ja keskittymiseen positiivisesti.

Pohdin tänään erityisesti kasvatuskatsomusta. Ryhmässäni on 80 % monikielisiä lapsia, joten pohdin, miten katsomuskasvatus tapahtuu ryhmässä ja miten osallistamme kulttuurilliseen toimintaan. Ajatus nousi pinnalle viime viikon vasuista, mutta vasta nyt kerkesin perehtymään enemmän asiaan. Palaan tähän viikkoanalyysissä.

Keskiviikko 28.10

Tänään on retkipäivä. Retki tehdään kirjastoon hakemaan tilaamamme kirjapaketti. Takaisinpaluumatkalla lapset saavat päättää minne menemme, päiväkodille, puistoon, metsään vai kävelläänkö vain. Olen iloinen, että olemme saaneet toteutettua toimintaa, jossa lapset päättävät mitä teemme juuri sillä hetkellä. Lasten iloa näinä hetkinä on ihanaa katsoa. Pohdintojen jälkeen päädyimme kävelemään vain eteenpäin kohti leikkipuistoa, mutta matkalla löytyi suunnaton vesilätäkkö. Onneksi olimme varustautuneet täydellä kuravarustuksella. Tästä tuli hieno aistielämys lapsille, kun he pääsivät kahlaamaan ja juoksemaan lätäkön läpi vesi roiskuen.

Torstai 29.10

Kehitettävänä on oma rauhallisuus ja se, kuinka sitä voisi saavuttaa vielä paremmaksi. Tänään otamme enemmän aikaa siirtymätilanteisiin ja kokeilemme siirtymätilanteissa lasten kanssa laulamista. Koen, että tämä rauhoittaa lapsia ja saa heidät keskittymään paremmin siirtymissä. Tämän myötä myös oma rauhallisuus paranee, jos lapset jaksavat pysyä rauhallisina, kärsivällisinä ja odottaa.

Tänään meillä on ulkoilua ja musisointia. Musisointihetkeen osallistuu rinnakkaisryhmän lastenhoitaja tarkkailemaan meidän toimintaamme. He toivoivat lisävinkkejä ja ideoita, miten toteuttaa musiikkihetkiä. He olivat kiinnostuneita meidän tavastamme antaa lasten soitella vapaasti ja valita laulut.

Oli rauhallinen päivä. Laulaminen selkeästi tuotti keskittymistä ja rauhallisuutta siirtymätilanteisiin ja odottamiseen. Tämä oli toimiva tekniikka ja on oiva lisä laskemisen rinnalle rauhoittumisharjoituksissa.

Perjantai 30.10

Tänään tavoitteena on metsäretkellä lähteminen. Otamme mukaan muutaman kirjan, jotta voimme kirjojen avulla tutkia löytyykö kirjoista samoja asioita kuin luonnosta. Pyhäinpäivän kunniaksi meillä on pienet perjantaibileet, kun palaamme takaisin päiväkodille.

Tämän päivän metsäretki muuttui siten, että otimme mukaamme lapiot, koska muutama lapsi toivoi löytävänsä matoja, joita kerran löysimme. Metsäretki ei olisi voinut paremmin mennä. Selasimme kirjan läpi ja etsimme samoja asioita innolla luonnosta. Lapset kaivelivat innokkaina matoja ja niitä löytyi lapioiden avustuksella. Lapset innostuivat tekemään madoille kodin kiven päälle.

Viikkoanalyysi:

Tämä viikko on ollut seesteinen ja rauhallinen. Oma rauhallisuus on omasta mielestäni kehittynyt ja olen löytänyt itselleni sopivia toimintatapoja laulamista ja laskemista lapsille - Jotka rauhoittavat heitä, mutta vaikuttavat myös omaan rauhallisuuteeni. Olemme huomanneet työparini kanssa, että koemme olevamme paljon rauhallisempia ja kärsivällisempiä kuin alkuvuodesta. Huomaamme, että olemme löytäneet meille ja lapsille sopivia rauhoittumiskeinoja siirtymätilanteisiin.

Taidepedagogiikka ja sen toteuttaminen on huomioitu myös varhaiskasvatussuunnitelmassa (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018). Tärkeintä mielestäni on taiteen tekemisessä lapsilähtöisyys. Taiteileminen on rauhoittavaa ja innostavaa ja on tärkeää, että se tapahtuu lapsille mieluisalla tavalla. On meidän tehtävämme löytää siihen pedagogiset ulottuvuudet. Olemme omassa toiminnassamme pyrkineet toteuttamaan kaikki taidetoiminnot mahdollisimman lapsilähtöisesti lasten mielenkiintojaan mukailen. Ja niin, että valmiit työt ovat lasten tekemiä - eivät meidän.

Kasvatuskatsomus on sanana itselleni jollain tavalla vieras ja sanan merkitys varhaiskasvatustoiminnassa on jäänyt omalta osaltani vaille lähempää tarkastelua. Katsomuskasvatuksessa tavoitteena on edistää kunnioitusta ja ymmärrystä eri katsomuksia kohtaan kuin myös meidän

tehtävämme katsomuskasvatuksen kanssa on tukea lapsen kulttuurista ja katsomuksellista kehitystä. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018.) Luemme ja kuuntelemme lauluja monilla eri kielillä, mutta uskonto ja muut katsomukset ovat jääneet toiminnassa taka-alalle.

Olen tämän viikon aikana tutustunut lasten eri uskontoihin ja kulttuureihin perusteellisemmin. Ryhmäämme on valmistunut maailmankartta, jossa jokaisen lapsen uskonto, kieli ja kotimaa. Tämän lisäksi olen etsinyt tietoa katsomuksista ja kulttuureista Juhlakalenteri (2020) ja Kulttuurin vuosikello (2020) sivuilta. Näiden kautta löysin Espoon kaupungin tekemän kulttuurien juhlakalenteri julisteen, jossa on kerrottu kaikki meidän lasten uskontojen/kulttuurien tärkeät juhlat (Kulttuurien juhlakalenteri 2020). Otamme tämän käyttöömme ryhmämme seinälle ja voimme käyttää sitä hyödyksi toimintamme suunnittelussa.

Kuvio 2: Maailmankartta

5.4 Viikko 4

Viikkosuunnitelma

Viikolla neljä valmistaudumme isänpäivään ja siihen liittyviin askarteluihin. Suunnitelmissa on myös retki leikkipuistoon ja metsään, musisointia, uusiin kirjoihin tutustumista ja Pikkuli-kerho. Tämän viikko on hieman rikkonainen toiminnassamme, koska yksi työntekijämme on lomalla, joten joko työskentelemällä vajaalla henkilöstöllä tai sijaisen kanssa.

Maanantai 2.11

Maanantain tavoite on kehittää lapsien kanssa käytettävä kuvataulu lauluista, joita laulamme. Lapsemme ovat kovia laulamaan ja haluavat kovasti aina tiettyjä lauluja, mutta S2-lapsemme jäävät usein enemmän huomiotta, koska eivät osaa sanallisesti ilmaista toiveitaan. Tavoitteena on luoda menetelmä, jolla saamme lisättyä heidän osallisuuttaan toimintaan.

Pohdin ensin soittolistan tekemistä, mistä voisi valita jokainen oman lempilaulunsa, mutta tämä vaatisi aina YouTube:n käyttöä ja ruudun tuijottamista. Päädyin etsimään kyseisistä lempilauluista kuvat, jotka tulostin käyttäen Papunetin kuvatyökalua. Liitin kuvat kartongille ja lami-
noin sen. Näin taulu on käytössä lapsien tasolla ja sen voi ottaa omaan käteensä näyttämällä, minkä laulun haluaa laulettavaksi. Otamme tämän kokeiluun huomenna. Laulutaulun toiveena on osallistaa lapsia enemmän ja lisätä vuorovaikutusta ryhmään lasten ja kasvattajien välille.

Tiistai 3.11

Tänään kokeilemme uuden laulutaulun käyttöä ja pohdimme sille mahdollisia lisäominaisuuksia ja toimintatapoja sekä sen toimivuutta lasten osallisuuden lisäämisessä. S2-lapset, jotka aiemmin ovat jääneet hieman syrjään laulujen valinnassa ymmärsivät laulutaulun idean heti. He innoissaan näyttivät laulun kuvaa, jonka halusivat kuulla. Huomasin lauluhetken aikana, että S2-lapset tuntuivat olevan enemmän mukana lauluissa ja osallistuivat enemmän, minkä voisin kuvitella johtuvan siitä, että he olivat päässeet myös vaikuttamaan laulettaviin lauluihin enemmän.

Kuvio 3: Laulutaulu

Oma osaamiseni lasten osallisuuden lisäämisessä kehittyi tänään, kun saimme laulutaulun käyttöön. Taulu kaipaakin vielä hieman hiomista ja kenties tarvitsemme enemmän laulutauluja eri huoneisiin.

Keskiviikko 4.11

Tavoitteena tälle päivälle on laulutaulun kehittäminen. Laulutaulu todettiin tehokkaaksi myös toisen ryhmän käytössä ja olemme päättäneet tehdä jokaiseen ryhmätilamme huoneeseen

oman taulun, koska laulamme paljon. Laulutaulu on saanut innokkaan vastaanoton kaikilta lapsilta ja lisääntynyt selkeästi laulamisen määrää, kun lapset voivat nyt omatoimisemmin ja helpommin pyytää lauluja.

Tänään meillä on Pikkuli-kerhopäivä, jossa katsomme kiukkuun liittyvän jakson ja luemme kirjaa, jossa käsitellään kiukkua, vihaa ja surua. Käytämme Pikkuli-toimintaan Pikku Kakkosen Pikkuli-teemoja. Näistä näemme, mitä teemoja jaksossa käsitellään ja voimme valita jaksot omaan toimintaamme sopivaksi ja suunnitella sopivaa toimintaa, mikä tukee jakson aihetta. Tämän päivän Pikkuli-kerhon aihe oli mielenkiintoinen ja lapset osasivat hienosti näyttää tai kertoa miltä Pikkulista tuntui jaksossa. Eräs S2-lapsi innostui esittämään/näyttelemään Pikkulia ja kertoi näin, miltä Pikkulista tuntui. On hienoa huomata, että he alkavat etsimään erilaisia tapoja ilmaista itseään ja ymmärtävät erilaisia tunteita.

Torstai 5.11

Rauhoittuminen on erittäin oleellinen taito niin aikuiselle kuin lapselle. Pohdin viime viikolla omaa rauhoittumista ja keinoja edistää sitä. Hengittäminen, laskeminen, laulaminen ja kiireettömyys. Nämä toimivat myös pienelle lapselle ja näitä olen käyttänyt erittäin paljon nyt syyskauden aikana erään lapsen kanssa. Monesti päiväkotiarkea on kiireistä ja jopa hieman stressaavaa aikuiselle, joten miksi se ei olisi sitä myös lapselle. Lapset heijastavat niitä tunteita, joita me tunnemme. Jos tunnemme itse kiirettä ja stressiä, huomaavat lapset sen toiminnastamme ja reagoivat siihen.

On mielestäni oleellista, että lapsella on hyvä olla läpi hoitopäivän. Olemme kuukauden aikana löytäneet ryhmäämme toimivat rauhoittumiskeinot, joita on helppo soveltaa hetkeen, kuin hetkeen ja ovat lapsille mieluisia. Laulaminen siirtymätilanteissa lisää keskittymistä ja rauhoittaa lapsen, jotta voi keskittyä esimerkiksi pukemiseen. Satunnaiset lauluhetket myös yhdistävät ryhmäämme, kun lapset pääsevät helposti leikkimään samaa leikkiä ja löytävät ystävän tilanteista, mistä eivät aikaisemmin ole löytäneet.

Myös laskeminen on vakiintunut isoksi osaksi ryhmämme toimintaa. Numerot ovat tällä hetkellä lasten suosiossa ja laskemme retkilläkin monia asioita. Mutta käytämme tätä myös rauhoittumiseen. Laskemme lapsen kanssa yhdessä sormia käyttäen kymmeneen, jonka aikana kiukku on kerennyt laantua ja laskemisen hauskuus tullut muistiin. Laskemisen jälkeen on helpompi yhdessä keskustella, mikä on hätänä tai harmittavaa.

Perjantai 6.11

Tänään lähdimme metsäretkellä pienemmällä porukalla, koska moni lapsista on sairaana kotona. Koen tärkeänä toteuttaa luontopedagogiikkaa ja olen syksyn aikana monesti miettinyt,

miten olemme onnistuneet tässä tavoitteessa. Käymme viikoittain metsässä ja retkillä muualla lähiluonnossa, mutta onko tämä riittävää ja tarpeeksi moniulotteista?

Lähdimme tänään ensimmäistä kertaa metsäretkelle rinnakkaisryhmän kanssa. Olemme tähän asti käyneet heidän kanssaan leikkipuistossa retkillä. Oli mielenkiintoista nähdä muiden samanikäisten lasten toimivan metsässä kanssamme. Oman ryhmän lapset kiertelivät ja tutkivat metsää tutulla alueella luontevasti. Osoittelivat ja tulivat hakemaan katsomaan uusia asioita, kavoivat matoja, kiipeilivät ja tekivät pesiä eläimille.

Pohdin metsässä ollessamme, miten eri tavalla käyttäytyminen ja toiminta muodostui metsässä. Vapaasta varovaisempaan, tutkivaan ja pelokkaaseen. Huomioin myös, kuinka suuri vaikutus aikuisen käytöksellä on. Pienten kanssa on välillä vaikeampi toteuttaa toimintaa metsässä ja siihen olen yrittänyt panostaa. Annamme tutkia, seikkailla ja nauttia metsästä vapaasti. Ehkä toimintamme ei ole niin luontopainotteista kuin toivoin syyskauden alussa, mutta olemme silti mielestäni onnistuneet opettamaan lapsille metsässä ja luonnossa liikkumista ja toimimista vapaasti.

Viikkoanalyysi:

Laulutaulu oli tämän viikon suurin kehitys. Laulutaulun idea muodostui minulle halusta osallistaa enemmän S2 -lapsia lauluhetkiin. Laulutaulussa on suurimmalta osin kyse osallisuudesta ja sen lisäämisestä, mutta myös kielenkehityksestä. Lapsi voi laulutaulusta, milloin vain toivoa laulua näyttämällä laulun kuvaa. Näkemällä kuvan ja sen jälkeen kuulemalla laulun nimen heidän sanavarastonsa itsensä ja toiveidensa ilmaisemiseen laajenee. Käytin laulutaulun tekemiseen Papunetin kuvatyökälyä, jolla pystyy itse luomaan helposti kuvatauluja (Papunet 2020).

5.5 Viikko 5

Viikkosuunnitelma

Ryhmämme toimintana on tällä viikolla Pikkuli-kerho, jossa opettelemme lasten kanssa uutta leikkiä. Jatkamme myös uusien kirjojen tutkimista ja musisointia soittimilla sekä käymme mopoajelulla lasten kanssa. Mopoajelu toimii samalla kävelyharjoitteluna ryhmämme lapselle, joka on hieman haluton kävelemään.

Tämän viikon tavoitteena on myös hetki päiväkotimme lapsi- ja perhe työntekijän kanssa. Perheiden tukeminen ja auttaminen kuuluvat työkuvaan ja kohtaaminen sensitiivisesti on tärkeää.

Maanantai 9.11

Maanantaisin meillä on jumppapäivä - silloin meillä on salivuoro päiväkotimme saliin ja pääsemme sinne toimimaan. Kutsumme toimintaa jumpaksi, vaikka virallista jumpaa emme varsinaisesti pidä. Lapset pääsevät tällöin juoksemaan vapaasti ja liikkumaan riehakkaammin. Teemme toimintoja, joihin omat tilamme eivät muuten välttämättä riittäisi. Haluamme antaa lapsille mahdollisuuden kokea erilaisia liikuntamuotoja ja vapautta tehdä mitä haluavat.

Olen pohtinut hyötyjä salitoiminnassa. Lapset pääsevät olemaan yhtenä kokonaisena ryhmänä, minkä uskon vaikuttavan heidän ryhmäytymiseen. He oppivat toisiltaan ja yllyttävät toisiaan kokeilemaan uusia liikuntamuotoja. Ryhmäytyminen on tärkeää ja opettaa lapsille yhdessä työskentelyä, kykyä tulla toimeen ja leikkiä kaikkien lasten kanssa. Ryhmämme on kehittynyt huikeasti loppukesästä. Töniminen, lelujen vieminen ja leikistä pois jättäminen on vähentynyt, kun ryhmään on alkanut syntyä ryhmähenki. Nyt lapset auttavat, lohduttavat ja hakevat toisiaan leikkimään. Heidän leikkitaitonsa ovat kehittyneet samalla, kun ryhmäytyminen on tapahtunut.

Pohdin, onkohan salitoiminnalla ollut vaikutusta tähän. Sali on ainoita paikkoja, jolloin sisällä ollessaan lapset pääsevät kaikki yhdessä leikkimään ilman, että on ahdasta tai liian kova meteli. He ovat siellä päässeet kokeilemaan omia ja toistensa rajoja, näkemään erilaisia tapoja leikkiä. Liikkuessa on noussut monesti yhteinen ilo. Yhteinen, iso, äänekäs ja vapaa leikki on antanut heidän tutustua toisiinsa ja löytää yhteinen sävel.

Tiistai 10.11

Tänään teemme, mitä lapset toivovat. Näyttämme kuvakansiosta erilaisia vaihtoehtoja, mitä voisimme tehdä ja annamme jokaisen vuorollaan näyttää, mikä olisi mieluisaa. Lapsilähtöisyyttä on välillä vaikeaa toteuttaa monikielisessä alle 3-vuotiaiden ryhmässä, mutta olemme yrittäneet löytää siihen meille toimivan tavan, joka ei perustuisi täysin vain meidän havaintoihimme lapsista.

Menetelmänä valinnanvapaus on erinomainen. Annamme lapsille väliaikaisesti suunnittelu- ja hallintaoikeuden päättää tekemiseen. Asiaa voi tarkastella myös toiselta kantilta: Annamme heidän valita toiminnan, mutta ennalta määrätystä tekemisestä. Onko toiminta siis heidän valitsemaansa vai meidän? Pienten lasten kanssa lapsilähtöisyys on haastavampaa, koska he eivät osaa puhua, kertoa ja ilmaista itseään. Meidän tehtävämme on havainnoida mielenkiinnon kohteita ja kysellä vanhemmilta heidän lapsistaan, jotta voimme suunnitella lapsille mielenkiintoista toimintaa. Palaan viikkoanalyysissä lapsilähtöisyyteen.

Lasten valinta päättyi pitkään laulu- ja musisointihetkeen. Monet lapset näyttivät laulamisesta ja soittamista kuvia, joten otimme laulupussin pitkästä ajasta esille ja lauloimme meille tuttuja

lauluja ilman tablettia. Lapset innostuivat tanssimaan ja tömistelemään ympäri huonetta samalla kun lauloimme. Laulupussista loppuivat laulut ennen kuin lapsilta energia laulamiseen, joten otimme vielä laulutaulunkin käyttöön. Tähän hyödynsimme myös tablettia.

Keskiviikko 11.11

Innostuneisuus ajoneuvoja kohtaan on suurta ryhmässäni. Autot, rekat, bussit, mopot, traktorit - Kaikki käy niin kauan, kunhan kulkuneuvo pärisee ja liikkuu. Tänäpäin lähdemme mopoajelulle lasten kanssa. Tavoitteena on kokeilla, miten meidän onnistuu liikkua yhdessä mopoilla kävelytiellä ja kuinka hyvin lapset kuuntelevat ohjeita. Reissun onnistuessa hyvin, voimme harkita muutaman mopon ottamista mukaan retkille, jolloin lapset saavat vuorotellen ajella potkumopolla.

Huomasimme, että vain muutamalla lapsella kiinnostus potkumopoilua kohtaan riitti koko reissun, joten jatkossa kaksi potkumopoa riittää hyvin matkaan mukaan. Ohjeiden kuuntelu ja odottamisen onnistuminen yllätti meidät. Potkumopoilivat lapset kuuntelivat liikkumiseen liittyviä ohjeita, jopa paremmin potkumopoilla kuin normaalisti kävellessä.

Torstai 12.11

Tänäpäin pidämme Pikkuli-kerho ja vesileikkipäivän. Pikkuli-toiminta on iso osa ryhmämme toimintasuunnitelmaa, jonka tavoitteet ovat kielenkehitys, vuorovaikutus-, tunne- ja kaveritaitojen kehittyminen. Pikkuli-kerhoon osallistuu ryhmämme vanhimmat lapset, joille kielenkehitys on edennyt suullisen ilmaisun muotoon. Pikkuli-jakson katselun jälkeen käymme yhdessä kuvakorttien avulla miltä Pikkuli-hahmosta tuntui. Olemme tehneet tämän toiminnallisesti lasten kanssa, jotta toiminta ei käy liian tylsäksi. Usein esitämme eri tunteita, teemme naamalla erilaisia ilmeitä tai etsimme huoneesta kuvia, joissa on esimerkiksi vihainen tunne.

Kuvio 4: Pikkuli tunnekortit

Tämän päätteeksi leikimme yhdessä jonkun leikin, luemme kirjaa tai teemme jotain muuta, mikä liittyy sen päivän Pikkuli aiheeseen. Suunnitellessani Pikkuli toimintaa pohdin silloin, miten yhdistän toiminnan kielenkehittämiseen, kun toiminta painottuu sisällöllisesti muiden taitojen kehittämiseen. Kieli kehittyy lapselle kuuntelemalla, toistamalla, mallintamalla ja vuorovaikutustilanteissa, joten kaikki toiminta, jota teemme kerhossa vahvistaa kielenkehittämistä rohkaisemalla ja kannustamalla lapsia käyttämään kieltään.

Perjantai 13.11

Perjantai on varattu suunnitteluajalle. Tavoitteena on saada kirjoitettua kolmen lapsen vasut loppuun, suunniteltua ensiviikon toimintaa ja siihen liittyviä mahdollisia materiaaleja. Olen tarkka omasta suunnitteluajastani ja haluan käyttää sen aina mahdollisimman hyödyllisesti. Olen käyttänyt suunnitteluajakaani opinnoissani opittua menetelmää. Lista viikon aikana kalenteriin asioita, joita minun tulee tehdä. SAK-aikana käyn listan läpi ja priorisoin tehtävät. SAK-aika on vain osa päivästä ja eikä toteudu joka päivä, joten koen tärkeäksi käyttää sen ajan minkä saan hyödyllisesti. Lista auttaa minua pysymään asiassa ja huomaan, etten stressaannu tekemättömistä asioista, kun minulla on lista ja selkeä tavoite, miten tehtäväni toteutan.

Viikkoanalyysi:

Olen pohtinut moniammatillisen verkoston hyötyjä ja miten me voimme niitä hyödyntää omassa ryhmässämme. Moniammatillisessa toiminnassa minun tulee osata ohjeistaa ja neuvoa perhettä asiaan kuuluvalla tavalla, mutta myös osata siirtyä taka-alalle tarpeen vaatiessa. Koen välillä haastavaksi moniammatillisen toiminnan, jossa esimerkiksi siirrän perheen asiat eteenpäin jol-

lekin toiselle ammattilaiselle, koska olen luonut perheeseen jo toimivan ja hyvän vuorovaikutussuhteen ja luottamuksen tämä siirtymä tuntuu hankalalta ja haluaisin itse pysyä perheen tukena enemmän prosessissa.

Kohtasin tämän viikon aikana moniammatilliseen verkosto toimintaan liittyvän tilanteen, jota en avaa enempää kunnioittaen perheiden yksityisyyttä. Tilanne on opettanut minulle moniammatillisen yhteistyön merkitystä ja opettanut minua toimimaan jatkossa uusissa tilanteissa, joita saattaa tulla. Pohdin omaa toimintaani ja uskon, että jatkossa osaan toimia tällaisessa tilanteessa selkeämmin ja tukemaan perhettä sekä ohjaamaan perheen avun tarpeen tehokkaammin eteenpäin.

5.6 Viikko 6

Viikkosuunnitelma

Ryhmäämme saapuu Kieku eli Kieli ja Kulttuuri koordinaattori. Hän tulee meidän pyynnöstämme havainnoimaan toimintaamme ja toimintatapojamme. Toivon, että saamme häneltä palautetta kielenkehitykseen liittyvästä toiminnasta ja vinkkejä, miten voimme tukea kielenkehitystä enemmän. Olen myös kiinnostunut kuulemaan palautetta ryhmämme katsomuskasvatuksesta.

Tämän viikon teemana on lasten oikeudet, koska juhlimme lastenoikeuksien päivää perjantaina. Aloitamme jouluaskarteluja, pidämme pikkukerhoa ja ulkoilemme.

Maanantai 16.11

Tänään meillä on jumppapäivä, mutta olemme päättäneet ulos koko aamupäiväksi juoksemaan ja katselemaan, mitä lähiluonnosta löytyy. Olemme työparini kanssa monella tapaa samankaltaisia lasten hoitoon liittyvissä asioissa. Haluamme antaa lapsille mahdollisuuden kokea ja kokeilla itsenäisesti asioita. Esimerkiksi retkillä annamme lasten kulkea vapaasti mahdollisuuksien mukaan, kunhan he pysyvät tarpeeksi lähellä meitä. Lapset pääsevät näin paremmin kehittymään liikunnallisesti, kun kävelevät ojan pientareta pitkin, lammikoissa ja erilaisilla maapeurilla. Ryhmämme lapset ovat myös osoittaneet, että ymmärtävät vastuun kävellä itsenäisesti, he kuuntelevat ohjeitamme ja ymmärtävät pysyä lähellä ilman erillistä kehotusta.

Pohdin välillä paljon ryhmämme toimintaa ja toteumista. Välillä peilaan toimintaamme muihin samanikäisten lasten ryhmiin. Annammeko liikaa vapauksia? Ryhmäni lapset osaavat nuoresta iästään huolimatta kävellä kauniisti parijonossa narusta kiinni pitäen, he osaavat kävellä itsenäisesti lähtemättä karkuun ja osaavat ihmetellä ääneen mielenkiintoisia asioita luonnosta ja tutkia niitä aikuisen kanssa. Tiedostan myös, että tämä vapaus, jonka voimme antaa ryhmämme

lapsille muokkaantuu yksilöllisesti ja ryhmän mukaan, mistä syystä se ei kaikissa ryhmissä olisi mahdollista. Uskon, että antamalla lapsille mahdollisuuden välillä vaeltaa retkillä ja kävelyillä opettaa vastuullisempaan liikkumiseen ja antaa enemmän lapsille kokemuksia, josta he voivat oppia.

Tiistai 17.11

Pohdin tänään musiikkikasvatusta ryhmäämme. Olen tutkinut erilaisia lähteitä, joista voisin saada inspiraatiota ja vinkkejä omaan toimintaamme. Musiikkikasvatuksesta löytyy mielestäni yllättävän vähän valmiita materiaaleja ja sivustoja, joilta voi saada vinkkejä. Löysin musiikkimatka (2020) sivuston, jolta löytyi kivoja vinkkejä ja tapoja toteuttaa musiikkikasvatusta. Otamme heiltä käyttöön erilaisia soitinleikkejä. Odotamme innolla, että pääsemme toteuttamaan niitä.

Yritämme pohtia jatkuvasti uusia tapoja tuoda musiikkia mukaan muuhun toimintaamme, koska ryhmämme lapset rakastavat laulaa ja soittaa. Musiikkimatka oli tähän jo iso apu, josta löysinkin musiikin vuosikellon (Musiikkimatkan Vuosikello 2020), johon on suunniteltu musiikillisia kokonaisuuksia huomioiden varhaiskasvatussuunnitelma ja vuodenaajat. Vaikka meillä ei ole päiväkodilla kyseistä materiaalia käytössä, voin hyödyntää materiaalin ilmaisia ideoita omaan toimintaamme. Musiikkikasvatuskoulutuksia järjestetään tällä hetkellä heikosti, koska koulutusten järjestäminen on haastavaa Covid-19 vuoksi.

Keskiviikko 18.11

Tänään pidämme Pikkuli-kerhoa ja aloitamme tonttujen askarteluja. Olemme valinneet nämä toiminnot tälle päivälle, koska kieli- ja kulttuuri koordinaattori (=Kieku) tulee tänään arvioimaan ja havainnoimaan toimintaamme.

Pidimme Pikkuli-kerhon niin, että Kieku pääsi osallistumaan kerhoomme, näki mitä teemme ja pystyy näin ollen antamaan palautetta toiminnastamme. Sovimme palaverin ensiviikon maanantaille, jolloin voimme rauhassa keskustella toiminnastamme ryhmässä. Tämä palaveri on yhteinen rinnakkaisryhmän opettajan kanssa. Odotan palaverilta palautetta jo olemassa olevasta toiminnasta ja vinkkejä, mitä voisimme tehdä eri tavalla tai mitä voisimme lisätä.

Torstai 19.11

Tänään suunnitelmana on lähteä metsäretkelle. Lapset ovat toivoneet sitä ja olemme suunnitelleet musiikkihetkeä metsään, jossa musisoimme metsästä löytämillämme esineillä ja materiaaleilla.

Kyky mukautua toimintaan, jos suunnitelmia ei voi toteuttaa on tärkeää. Pidämme työparini kanssa aina varalla muutamaa toimintaa, jos alkuperäinen suunnitelma ei jostain syystä onnistukaan. Ennakoimme mahdolliset askartelut ja niihin liittyvät materiaalit aina kuukauden alussa valmiiksi kaappeihimme, koska niihin on helppo vaihtaa muiden suunnitelmien epäonnistuesssa.

Tänään oli yksi vuoden pahimmista syysmyrskyistä, joten peruimme metsäretkisuunnitelmat ja aloitimme joulun ensimmäiset tonttuaskartelut. Tiettyyn teemaan liittyvät askartelut ovat välillä haastavia lasten ymmärtää. Niitä on myös hankala selittää alle 3- vuotiaille. Aloitimme tonttuaskartelut katsomalla muutaman tonttuvideon YouTubesta ja kuuntelemalla ensimmäiset joululaulut. Juttelimme, että tontut saattavat kurkkia ikkunoista ja katsella, mitä teemme. Aiomme lasten kanssa tehdä jouluna monia erilaisia askarteluja, jotka kaikki tulevat ryhmämme askarteluseinälle, jossa on yhdessä tekemämme puu. Puu muuttaa vuodenaikojen mukaan muotoaan opettaen samalla vuodenaikoja lapsille. Näin he pääsevät yhteisöllisesti osallistumaan päiväkodin jouluvalmisteluihin.

Olemme ottaneet joulunajan askarteluissa huomioon ryhmämme monikulttuurisuuden ja pysähtyneet puhumaan monikulttuuristen lasten vanhempien kanssa, mitä joulu ja sen juhliminen tarkoittaa ryhmässämme. Olemme kysyneet haluavatko he, että heidän lapsensa osallistuvat joulutoimintoihin. Olen tyytyväinen, että otimme aikaa selvittää vanhemmille, mitä joulu pitää sisällään ryhmässämme. Monille vanhemmille tuli yllätyksenä, että joulun juhliminen varhaiskasvatuksessa ei liity uskonnollisia elementtejä, vaan ainoastaan kulttuurisia.

Perjantai 20.11

Tänään on lasten oikeuksien päivä, jota juhlimme lasten kanssa katsomalla konsertin, jonka järjestää Kulttuuritalo Martinus. Konsertissa esiintyy tänä vuonna Muumit, jotka ovat tuttuja monille. On hienoa nähdä lasten kehittyminen keskittymisessä, kun katsoimme yhdessä konserttia. He ovat oppineet paljon omista lauluhetkistämme ja yhdistävät nopeasti konsertin idean, että he voivat tanssia ja laulaa mukana täällä. He osasivat hienosti kuunnella konsertin välisioita ja osa osoittivat eri muumeja ja nimesivät niitä. Keskittyminen ohjelmaan ja kyky palata kuuntelemaan tanssin jälkeen oli ihailtavaa.

Olen pohtinut tällä viikolla paljon omaa toimintamme suunnitteluamme, ja mitä olen oppinut syyskauden aikana suunnitelmallisuudesta. Palaan viikkoanalyysissa suunnitelmallisuuteen ja kehitettävään aiheeseen.

Viikkoanalyysi:

Tämän viikon ajan olen pohtinut paljon omaa suunnitelmallisuuttani. Ryhmässämme on muodostunut selkeä rakenne viikon aikana tapahtuvalle toiminnalle ja olemme saaneet parini

kanssa tämän onnistumaan selkeästi, tehokkaasti ja lapsilähtöisesti. Viikkosuunnitelmia tehdessäni palaan aina ajatukseen suunnitelmallisuuden tavoitteellisuudesta. Muodostamme viikkosuunnitelmat kielenkehityksen, tunne-, - kaveri-, - ja vuorovaikutustaitojen, lapsilähtöisyyden ja luontotoiminnan ympärille aina viikoksi kerrallaan. Välillä on hankala keksiä toimintaa, mikä nivoutuisi isoksi eheäksi kokonaisuudeksi.

Tutkiessani musiikkikasvatusta törmäsin musiikkikasvatuksen vuosikelloon ja muistin, että tällaisia vuosikelloja löytyy myös liikuntaan, kuvataiteeseen, draamaan ja pedagogiseen dokumentointiin. Tästä lähti idea luoda ryhmäämme keväälle oma vuosikello. Idean tueksi tarvitaan vielä paljon pohdintaa siitä mitä lähdemme tekemään ja mitkä ovat teemat, joita sisällytämme. Vuosikellon rakentaminen keväälle onkin oma henkilökohtainen kehittämistavoitteeni. Koen oman kehittymisen seuraamisen hankalana ja kehittymisen arvioinnin. Luin omia päiväkirjamerkintöjäni ja huomasin saman kaavan toistuvan: Kehitän toimintaa lapsille sekä syvemmällä pohdinnalla huomaan samalla kehittäväni omaa suunnitelmallisuuttani ja kykyäni luoda selkeä, ehyttä, lapsilähtöistä pedagogista toimintaa.

5.7 Viikko 7

Viikkosuunnitelma

Tämä viikon aikana suunnittelen ryhmäämme oman vuosikellon, jonka tarkoitus on lisätä suunnitelmallisuutta ja pedagogiikka ryhmämme toimintaan. Toivon, että vuosikellon tekeminen kehittää omaa kehitystäni varhaiskasvatuksen opettajana.

Maanantai 23.11

Vuosikellon idea on selkeä. Haluan itselleni työkalun, jolla voin selkeämmin suunnitella ja kehittää toimintaa lapsille. Haluan, että tämä työkalu auttaa minua muistuttamaan tavoitteistamme, jotka olemme asettaneet ryhmälle ja heidän kehitykselleen. Vuosikellon tehtävä on kehittää kykyäni suunnitella ja toteuttaa selkeää ja ehyttä pedagogista toimintaa lapsiryhmälle.

Vuosikello tulee olemaan aina yhdeksi kaudeksi kerrallaan, kevät- ja syyskausiin jaettuna. Kauden päätavoitteena on toimintasuunnitelmaamme kirjaamamme tavoitteet, kuten kielenkehitys ja tunne-, kaveri- ja vuorovaikutustaidot. Tämän jälkeen vuosikello jakautuu kuukausiin, joihin on valittu sanastollinen päätavoite (teema), jota toteutetaan kyseisessä kuussa, kuten esimerkiksi numerot tai värit. Tämän jälkeen kuukauden alle määritellään vaihtuvia alalohkoja, johon muita harjoiteltavia taitoja kirjataan.

Pohdin opinnäytetyön kehittämistavoitetta. Mitkä olivat asettamani tavoitteet, olenko onnistunut kehittämistavoitteissani, missä onnistuin ja onko vielä parannettavaa? Pedagogisen toiminnan suunnittelu oli ja on kehittämistavoitteeni tehdessäni opinnäytetyötäni. Koen, että olen kehittynyt toiminnan suunnittelussa ja vuosikellon käyttöönotto on minulle suuri saavutus toiminnan kehittämisessä.

Pohdimme työparini kanssa mennyttä syksyä ja omaa toimintaamme tiimipalaverissa. Vaikka olimme tyytyväisiä omaan toimintaamme, huomasimme molemmat, että toiminnan suunnittelu olisi voinut olla selkeämpää ja johdonmukaisempaa. Olemme syksyn toimineet avoimella suunnitelmalla eli olemme suunnitelleet seuraavan viikon toimet etukäteen ilman suunnitelmaa, mitä minäkin päivänä tapahtuu. Tämä on ollut toimiva periaate ja mielestäni olemme mahdollistaneet tällä lapsilähtöisyyden paremmin, koska olemme voineet paremmin hyödyntää lasten toiveita päivän toiminnassa. En usko, että tähän tulee muutosta kevät kaudella. Tiedän, että vuosikellon käyttöönoton myötä toimintamme alkaa vihdoinkin selkeytymään ja muuttumaan yhtenäisemmäksi kokonaisuudeksi, mikä mielestäni auttaa esimerkiksi kielenkehityksessä.

Torstai 26.11

Olemme muutaman lapsen kanssa aloittaneet syksyllä rauhoittumisharjoitukset, joissa olemme käyttäneet apuna laskemista. Olen huomioinut, että tämä toimii ryhmässämme rauhoittumiskeinona, mutta on välillä riittämätön. Muutama lapsi on astunut nyt uuteen uhmavaiheeseen ja tuloksena on käytöstä, johon on hankala kasvattajana reagoida. Laskeminen ei tähän sovellu ja sitä tulisi käyttää vain, jos lapsi tarvitsee rauhoittumista esimerkiksi siirtymätilanteissa ja hänelle vaikeissa asioissa.

Pohdin siis, miten reagoida oikein lasten välisen kiusaamiseen tehokkaasti. Päiväkodissamme on kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen suunnitelma, johon olemme laatineet, kuinka kiusaamiseen tulee reagoida. Teemme ryhmässämme paljon kiusaamisen ehkäisemiseksi: Opettellemme tunnetaitoja, kaveritaitoja ja pyrimme vahvistamaan ryhmäytymistä. Voimme toiminnan suunnittelulla ehkäistä kiusaamista, mutta ryhmämme lapset ovat pieniä eivätkä kiusaa tahallaan, vaan enemmän uhmaten ja rajojaan testaten. Miten tähän tulee reagoida? Kieltää, puhutella, selittää, että teit väärin, ottaa leikistä pois vai antaa enemmän positiivista huomiota ja kannustaa toimimaan ensi kerralla eri tavalla?

Perjantai 27.11

Olen pitänyt Pikkuli-kerhoa nyt melkein kaksi kuukautta. Pikkuli-kerhon tarkoitus on opettaa tunne-, vuorovaikutus- kaveritaitoja ryhmäni vanhemmille lapsille. Alussa toiminta oli vaikeaa ja lasten keskittyminen välillä hieman heikkoa. Kun arvioin toimintaamme Pikkuli-kerhossa nyt, huomaan selkeää toiminnan kehittymistä. Lapset ovat innoissaan ja kyselevät milloin Pikkuli

on. Paremmat kielelliset taidot omaavat ehdottavat välillä samoja leikkejä, mitä olemme Pikkulissa leikkineet. Osallistuminen ja osaaminen tunteiden tunnistamiseen on kehittynyt ja leikitilanteet Pikkuli-kerhon aikana ovat muuttuneet.

Toiminnan alussa pohdin monesti, olenko valinnut liian haastavan toiminnan tai vääränlaista toimintaa kerhoon. Pohtinut pedagogista arvoa toiminnalle ja lasten kykyä oppia Pikkuli-kerhosta. Huomaan, että olen kehittynyt arvioimaan leikin tuomaa pedagogista hyötyä. Pikkuli-kerhon toiminnan suunnittelu on myös muuttunut selkeämmäksi ja helpommin suunniteltavaksi, kun lasten kehittämisen tarpeet ovat selkeytyneet syksyn aikana.

Viikkoanalyysi:

Vuosikellon käyttöönotto kertomassani muodossa sai ideansa, kun tutkin musiikkipedagogiikkaan liittyviä erilaisia sivustoja. Tutkin omaa vuosikelloani varten monia erilaisia variaatioita vuosikelloista. Musiikkimatassa sivusto tarjosi musiikin vuosikellon, jossa on jokaiselle kuukaudelle erilaisia lauluja ja musiikkileikkejä. Vaikka leikit ja toiminnot ovat suunniteltu heidän tarjoamaansa materiaalipakettiin, ovat ideat muokattavissa myös omaan käyttöömme. Helsingin Kaupungin Merituulen päiväkodilla on mielestäni erinomaisen selkeä liikunnan vuosikello, jonka ideaa sovelsin myös omaan vuosikellooni (Päiväkoti Merituulen varhaiskasvatussuunnitelma 2015).

Vuosikellon toiminta perustuu varhaiskasvatussuunnitelman perusteisiin, joissa määritellään pedagogisen toiminnan arvioinnista ja kehittämisestä. Vuosikellon tarkoitus on ottaa huomioon pedagogisen toiminnan viitekehyksen määrittelemät osa-alueet laaja-alaisesta osaamisesta, lasten mielenkiintojen kohteista ja tarpeista ja oppimisen osa-alueet. Vuosikello tulee olemaan yhteydessä toimintasuunnitelmaan ja sitä voi hyödyntää pedagogisessa dokumentoinnissa.

5.8 Viikko 8

Viikkosuunnitelma

Aloitamme tällä viikolla joulukalenterin pitämisen ryhmässämme ja olen tätä varten tilannut satuhierontakirjan. Opettelen käyttämään ja tekemään satuhierontaa. Aion palata tämän viikon merkinnöissäni päiväkirjani alkuun ja pohtia, miten olen kehittynyt asettamissani tavoitteissani ja onko asettamieni tavoitteiden rinnalle syntynyt uusia tavoitteita.

Maanantai 30.11

Satuhieronta on minulle uusi konsepti, josta olen kuullut, mutta en ollut toteuttanut sitä aikaisemmin. Satuhieronnalla voidaan tukea rentoutumista ja sosiaalisten taitojen oppimista. Tärkeimmät asiat, jotka koen meidän ryhmänä voivan saavuttavan satuhieronnalla on aikuisen läsnäolo ja jakamaton huomio lapselle satuhieronnassa. Tällä voimme tukea lasten turvallisuuden tunnetta, itsetuntoa ja stressinhallintaa. Tilasin tätä varten Pikkupupun ensimmäinen talvi-tunnelmallinen satuhierontakirjan.

Kuvio 6: Pikku Pupun ensimmäinen talvi- tunnelmallinen satuhierontakirja

Satuhieronnassa tunsin, kuinka lapsi rentoutuu ja pysähtyy, kun aloitin rauhallisen silityksen selkään. En uskonut, että ryhmäni lapset olisivat osanneet rentoutua kuuntelemaan tarinaa, mutta heille, joille satuhieronta tehtiin, olivat täysin rentoutuneita, vaikka muuten ovatkin vilkkaita. Lapsi, joka ei tykkää tulla muuten kovin lähelle tai hae läheisyyttä normaalisti, nautti selkeästi satuhieronnasta. Sain itse tästä valaisevan kokemuksen satuhieronnassa tarjoamista hyödyistä. Jatkamme varmasti satuhierontaa myös joulukalenterin loppumisen jälkeen, jossain muodossa.

Tiistai 1.12

Aloin kirjoittamaan päiväkirjaan pedagogisesta dokumentoinnista ja mietin, että olenko kehittynyt ollenkaan, mutta kun aloin pohtimaan kaikkea mitä teen nyt eri tavalla kuin päiväkirjajakson alussa huomasin, että kehitystä on tapahtunut. Olen löytänyt tapoja osallistaa vanhempia enemmän toiminnan kehittämiseen sosiaalisen median avulla, jossa vanhemmat aktiivisesti kommentoivat ja vastailevat kirjoutuksiini ja kysymyksiini. Esimerkiksi olemme jakaneet vanhempien kanssa Facebookissa yhteisesti lasten lempilauluja. Tämä alkoi laulutaulusta, kun jaoin videon laulutaukiostamme ryhmäämme ja laitoin samalla linkin YouTubeen tehtyyn soittolistaan, josta löytyi kaikki laulutaulumme laulut. Vanhemmat pystyivät nyt kuuntelemaan samoja lauluja lasten kanssa kotona. Tämä herätti paljon positiivista kommentointia ryhmässä ja pyysinkin vanhempia jakamaan samankaltaisia soittolistoja lasten kuuntelemista lauluista kotona. Oli ihana huomata, että vanhemmat lähtivät tähän mukaan ja saimme tietää paljon lasten

lempilauluista ja videoista ja etenkin saimme kaipaamiamme lastenlauluja lasten puhumilla äidinkiellillä.

Ryhmässäni on vasuseinä, johon laitamme oppimisen osa-alueiden alle tekemiämme toimia. Päivitän seinän aina kerran kuukaudessa kalenterini avulla, josta katson mitä olemme tehneet ja sitä kautta oppineet tekemisestä. Olen oppinut hyödyntämään ja keräämääni tietoa hallitusti ja selkeästi. Vasuseinälle kerääntyy lopulta kaikki ja sitä voimme käyttää toimintamme suunnittelussa ja arvioinnissa keväällä.

Olen erittäin aktiivinen kuvaaja ja otankin paljon videokuvaa ja kuvia lapsista, joita jaan vanhemmille viikoittain yhdessä kirjoituksen kanssa, jossa kerron viikkomme kulusta ja tapahtuneista asioista. Laitan kirjoituksiin myös yhdestä viikonaikana tehdystä tai huomioidusta asiasta pedagogista tietoa, jossa avaan toiminnan tarkoitusta vanhemmille. Olen myös jakanut soitto-listojamme ja kuvia ryhmämme uusista leikeistä ja sisustuksesta vanhemmille. Olemme pitäneet lasten kanssa Live-tuokion, jonka aikana olemme soittaneet vanhemmille musiikkia. Live-tuokiosta ilmoitimme vanhemmille käyttämällämme sivustolla, että vanhemmat saavat tulla median välityksellä seuraamaan tekemisiämme.

Kuvio 7: Vasuseinä

Keskiviikko 2.12

Palaan tänään ajatuksiin lasten kiukuttelusta ja uhmasta. Nämä kohtaamiset ovat tulleet arkipäiväisiksi ryhmässämme. Kiukkukohtaukset, uhmakohtaukset ja yleinen levottomuus on lisääntynyt etenkin siirtymätilanteissa.

Olen miettinyt, mistä omalla kohdallani rauhallisuuden menettäminen johtuu. On inhimillistä, että välillä tulee raja vastaan. Koen, että kiukku-, uhma- ja kiusaamistilanteissa oman rauhallisuuden menettäminen ja turhautuminen syntyy avuttomuuden tunteesta. Avuttomuus minulla koostuu pohdinnasta, että onko minun tapani auttaa lasta tässä tilanteessa riittävä tai oikea. Löysin MLL:n sivulta artikkelin: *Kuinka komentaa ja kieltää lasta hyvällä tavalla?* (Mannerheimin lastensuojeluliitto 2018). Vaikka artikkeli on suunnattu vanhemmille, sopii se myös meille päiväkotiin. Lukiessani artikkelia huomasin yhtyvani moneen asiaan ja tekevani monissa tilanteissa kuten kuvattu. Perustelen käskyni, varmistan ymmärryksen, näytän omat ja mahdollisesti muiden tunteeni terveellä tavalla sanoittamalla ja kuvilla, annan aikaa lapsen tunteille ja etsimme yhdessä ratkaisuja tilanteisiin. Laskemme yhdessä, jotta löydämme rauhan ja yhteisen tekemisen ilon.

Minun tulee muistaa, että tiedonhaku mieltä pohdituttavista kysymyksistä osoittautuu usein ajateltua hyödyllisemmäksi. Aiheeseen liittyen lähdin tutkimaan etenkin kiusaamistilanteisiin liittyviä neuvoja. Löysin mielenkiintoisen tutkimuksen pienten lasten kiusaamistavoista, joissa oli haastateltu päiväkotien lapsia ja työntekijöitä. Teos puhutti minua, koska siinä pääsin lukemaan haastattelun kautta muita kiusaamistilanteita ja aikuisten reaktioita niihin. Haastattelujen pohjalta oli myös tehty tutkimustulokset, joissa kiinnitin huomiotani aikuisen sitoutuminen ryhmään ja sen havainnointiin. Havainnointi on tärkeä työkalu kiusaamisen ehkäisemissä. (Kirves ja Stoor-Grenner 2020.) Toivon ja uskon, että sain itselleni mielenrauhaa ja voimaa toimia jatkossa pidempään rauhallisemmin, kun olen saanut omalle toiminnalleni tukevia neuvoja ja vinkkejä kehitykseen.

Torstai 3.12

Olen asettanut itselleni tavoitteen opinnäytetyön prosessin alussa kehittää ryhmämme kielen kehittymistä pedagogisilla toimilla ja ympäristöä muokkaamalla. Tavoite koskettaa myös omaa kehittymistäni suunnitella ja toteuttaa pedagogisesti selkeää ja hyödyllistä toimintaa lapsiryhmään. Kieku eli Kieli- ja kulttuurikoordinaattori vieraili ryhmässämme marraskuussa ja ensiviikolla on tarkoitus pitää havainnoinnin purkupalaveri. Olen tätä palaveria varten pohtinut kielen kehityksen tukemista ja oppimisen onnistumista ryhmässäni. Arvioidessani omaa toimintaani ja sen kehitystä luin valtakunnallisen varhaiskasvatussuunnitelman lasten kielen kehityksen keskeisiä osa-alueita (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 41-42). Osa-alueet ovat minulle tuttuja, mutta en ole käyttänyt niitä aiemmin toiminnan arviointiin.

Olemme ottaneet syksyn aikana koko ajan enemmän käyttöön tukiviittomia ja kuvakansio on edelleen käytössä etenkin leikkitilanteissa, jotta lapset voivat paremmin kertoa meille, mitä he haluavat. Pikkuli-kerho tukee vuorovaikutustaitojen opettelua ja tukee puheen tuottamisen

taitojen kehittymistä. Luemme säännöllisesti ennalta valittuja kirjoja, joissa on tuttujen sanastojen nimeämisharjoittelua, laulujen aikana leikimme ja laskemme mukana ja nimeämme jatkuvasti uusia esineitä.

Tämän lisäksi olen luonut toimintaympäristöihimme kuvia, maisemia ja haastetta, joilla stimuloimme lasten kielenkehitystä. Omasta mielestäni olen kielenkehityksen tukemisen kehityksessä kehittänyt ja saanut paljon uusia ideoita ja toteuttamistapoja. Ymmärsin arviointiani tehdessä kuitenkin, että keskityin alkusyksystä todella paljon vain toiminnalliseen pedagogiseen kielenkehittämiseen (esimerkiksi leikkeihin, jotka tulevat kielenkehitystä). Nyt huomaan, että olen huomaamattani luonut ryhmämme arkitoimintoja, jotka ovat mukana koko päivän tukemassa lasten kielenkehitystä. Kuten laulutaulu on.

Perjantai 4.12

Teen töitä pienille lapsille varatuissa tiloissa kolmen muun kasvattajan kanssa. Tiimityö ja yhteistyö on iso osa toimintamme toimivuutta. Opinnäytetyö prosessin alussa kuvasin, että olemme saaneet luotua loistavan tiimihengen. Tämä on vahvistunut, kun olemme työskennelleet yhdessä. Olemme oppineet tuntemaan toistemme samankaltaisuuden tietyissä asioissa ja hyväksymään toistemme erilaiset tavat toisissa. Olen oppinut tässä tiimissä jaetun asiantuntijuuden voiman. Olemme neljä hyvin erilaista kasvattajaa ja olen ilokseni voinut oppia heiltä jokaiselta jotakin. Olen oppinut rauhallisuutta ja sensitiivistä työtapaa. Nähty, miten toinen voi päivästä toiseen pysyä rauhallisena tilanteessa kuin tilanteessa. Koen, että olen saanut tästä suuren voimavaran, jota itsekin hyödyntää.

Olen myös voinut nähdä lapsiin tulevan vaikutuksen erilaisista työntekijöistä ja miten heidän luonteen vahvuutensa vaikuttavat lapsiin. Olen saanut tästä tukea omaan toimintaani kasvattajana ja nähnyt, että jokaisella luonteenpiirteellä on omat vahvuutensa.

Viikkoanalyysi:

Pedagoginen dokumentointi on varhaiskasvatuksen keskeinen työmenetelmä, jolla voimme tukea suunnittelua, toteutumista, arviointia ja kehittämistä. Saamme dokumentoinnista kykyä oppia tuntemaan yksittäistä lasta, mahdollistamme vanhempien osallisuuden, opimme ymmärtämään lasten välisiä suhteita ja tunnistamaan kasvattajan ja lasten välisen vuorovaikutussuhteen luonnetta. (Opetushallitus 2020.)

Kieli- ja kulttuuritietoisien varhaiskasvatuksen käsikirja on hyvä apu, kun pohtii kielenkehitystä. Käsikirjassa on osia, jossa avataan lapsen kehittyvää kielellistä identiteettiä ja mitä eri osia alueita siihen kuuluu. Käsikirjassa on myös selvennetty kielitaidon kehittymisen eri kehityksasteet. (Kieli- ja kulttuuritietoisien varhaiskasvatuksen käsikirja, 19-22.) Lasten ja aikuisten elekieli, ilmeet, asennot ja liikkeet ovat myös iso osa kielenkehitystä myös esineiden käyttö

tukee kielenkehityksen tukemista. Etenkin S2- lapsille näiden käyttö on suuri osa vuorovaikutuksesta ja suomen kielen oppimisesta. (Dindar, Huttunen ja Koivula 2020, 227.)

5.9 Viikko 9

Viikkosuunnitelma

Jatkan omien kehittämistavoitteideni arviointia pohtimista myös tällä viikolla. Palaan omaan arviointiini kielenkehityksestä Kiekun kanssa pidetyn palaverin pohjalta.

Maanantai 7.12

Olimme tänään Kiekun eli Kieli- ja kulttuurikoordinaattorin kanssa palaverissa saamassa palautetta toiminnastamme ja keskustelemassa kehitystä tarvittavista osa-alueista. Palaute toiminnasta oli positiivista ja isoa kehitystä ryhmässä oli tapahtunut viime vuoteen nähden. Olimme muokanneet ryhmätilaamme lasten kehitysasteeseen huomioon ottaen ja olimme omassa ryhmässämme ottaneet huomioon kielenkehitykseen liittyvän pedagogisen toiminnan suunnittelun. Sain myös palautetta omista suunnittelutaidoistani ja siirtymätilanteiden rentoudesta. Sain kuulemma siirtymätilanteet vaikuttamaan rauhallisista ja uuden toiminnan, kuten esim. Pikkuli-kerhon valmistelun siirtymätilanteessa tuntumaan vaivattomalta ja selkeältä. Kieku antoi kehittämiseen ideoita, joita voimme yhdessä pohtia ryhmäämme sopiviksi.

Tiistai 8.12

Olen ollut hieman epävarma toimintasuunnitelmastamme, koska se on ollut ensimmäinen toimintasuunnitelma, jonka olen tehnyt opettajan urani aikana. Olemme merkinneet toimintasuunnitelmaan ryhmämme tavoitteiksi kielenkehittäminen, luontotoiminta ja kaveri-, tunne- ja vuorovaikutustaidot. Toimintasuunnitelmaan on myös merkitty tavat, joilla tavoitteisiin päästään.

Olen kokenut hankalaksi kirjoittaa tavoitteisiin pääsemisen tavoista, mutta nyt Kiekun palaverin jälkeen toimintasuunnitelman kirjoittaminen selkeni minulle suuresti. Aiomme ottaa käyttöön ensi kaudella rinnakkaisryhmän kanssa yhteisen toimintasuunnitelman, koska tilamme ovat yhteiset ja suurimmalta osin tavoitteemmekin ovat samankaltaisia. Kiekun neuvona aiomme kirjata toimintasuunnitelmaan selkeät tavoitteet, jotka toteutuminen avataan konkreettisilla menetelmillä, joilla kehitämme toimintaamme.

Opin paljon toimintasuunnitelman tekemisestä Kiekun palaverissa ja aiomme perehtyä tähän jo nyt täydentämällä toimintasuunnitelmaamme arvioinnin yhteydessä lisäämällä menetelmät,

joita olemme käyttäneet. Aiomme kehittää toimintaamme tekemällä selkeämmän ja konkreettisemmän suunnitelma, johon olemme määritelleet, miten aiomme kehittää esim. oppimisympäristöä, kuka on vastuussa mistäkin ja millä aikataululla.

Keskiviikko 9.12

Tänään palaan vielä kerran pohtimaan Kiekun palaverista saamiamme kehittämissivinkkejä. Kehittämissaiheet vaikuttavat ryhmien toimintaan ja sitä kautta omaan pedagogiseen suunnitteluuni, jossa koen, että seuraavilla osa-alueilla kehitettävää. Olemme nostaneet syksyn aikana käyttöön tukiviittomia ryhmässämme, mutta nyt Kiekun palaverin jälkeen aiomme jatkossa keskittyä enemmän myös kuvakansion käyttöön. Pohtia, miten saisimme nämä kuvat yhdistettyä käyttöön molemmissa ryhmissä yhtenäiseksi kokonaisuudeksi, joka tukisi samalla ryhmieimme oppimisympäristöjä ja kehitystä. Meidän tulisi saada kuvat ja niiden käyttö pysyviksi elementeiksi oppimisympäristöihimme, jotta voimme lasten kanssa hyödyntää niitä toiminnassamme. Kehittämissideana tuli myös teemaseinä, joka tukisi aina tietyn teemasanan oppimista. Teemaseinä voisi olla esimerkiksi maatila, johon tulee aina kuukausittain tietynlaisia kuvia lisää liittyen tiettyyn sanastoon kuten eläimet, kasvit, hyönteiset, vuodenaika jne.

Laulutaulu on käytössä jo molemmissa ryhmissämme, mutta ideana alamme kehittää myös leikkiä taulua niin, että se on lapsilähtöinen ja mahdollinen toteuttaa tiloissamme. Leikkiä taulu on käytännössä haastava tiloissamme, koska olemme näin korona-aikana kerrostaneet toimintamme aikaan ja paikkaan riippuvaisiksi väljyyden vuoksi.

Tutustuin Kiekun suositteluun Matikasta moneksi-kirjaan (Kajetski ja Salminen 2018), jossa annetaan konkreettisia vinkkejä toimintaan ja menetelmiin. Aion käyttää kirjaa hyödykseni tehdessäni ryhmämme vuosikelloa. Kirjassa on selkeästi esitelty mihin kokonaisuuksien opetteluun tulee keskittyä pienten lasten tehtävässä toiminnassa. Tämä on hyvä apu minulle, kun alamme suunnittelemaan vuosikellon avulla kevään toimintaa.

Torstai 10.12

Varhaiskasvatussuunnitelman tulkitseminen ja ymmärtäminen on osa toiminnan suunnittelua. Olen opinnäytetyöni alussa arvioinut oman osaamiseni vasun käyttämisessä taitavaksi. Koen edelleen itseni taitavaksi, mutta olen huomannut kehitystä vasun tulkitsemisessä. Osaan selkeämmin hahmottaa menetelmien ja toiminnan takana olevat vaikutteet ja kehittämissalueet. Olemme tiimissämme pystyneet hyödyntämään omaa vasun tuntemustani. Lapsen omaa vasua kirjoittaessa törmäsin kuitenkin termiin, joka oli minulle uudehko. Huomasin, että en ymmärtänyt täysin, mitä kaikkea katsomuskasvatus tarkoittaa. Palaan viikkoanalyysissä tarkemmin katsomuskasvatukseen ja sen merkitykseen toiminnan suunnittelussa.

Perjantai 11.12

Vanhempien kohtaaminen on päivittäistä. Kohtaamiset vaativat henkistä kompetenssia, sillä tilanteet eivät aina ole niin helppoja selvittää. Korona-aikana vanhempien kohtaaminen on tullut vieläkin tärkeämmäksi kuin ennen, koska kohtaamisten laatu, muoto ja paikka ovat muuttuneet radikaalisti ja vähentyneet.

Etäajan vuoksi yhteydenpito on muuttunut. Joudut useammin soittamaan lapsen sairastumisesta kotiin ja päivittyvät koronasäädökset ovat lisänneet lasten sairaspöissaoloja. Pyrimme parhaamme mukaan tukemaan vanhempia tänä aikana, mutta joudumme monesti ottamaan vastaan heidän kiukkunsa lapsen sairastumisesta, kun käytännöt eivät jousta. Saamme toistella monesti viikon aikana, että mekin vain noudatamme tämän hetken säädöksiä parhaamme mukaan, ja että ymmärrämme vanhempien turhautumisen.

Viikkoanalyysi:

Kieli- ja kulttuurikoordinaattorin kanssa pitämämme palaveri oli erittäin opettavainen ja sain tärkeää palautetta toiminnasta. Tiedän paremmin nyt mihin osa-alueisiin keskitän kevätkaudella enemmän huomiota ja kehittämistarvetta.

Olemme aloittaneet tutkimaan erilaisia vaihtoehtoja kuvien käyttöön tehokkaammin osana ryhmiemme oppimisympäristöä. Kuvakansio toimii hyvin yksittäisissä hetkissä kommunikointivälineenä, mutta halusimme jonkin kiinteän elementin ryhmätiloihimme, joista lasten olisi helppo näyttää toiveensa lapsilähtöisesti. Suunnitteilla on ottaa käyttöömme huonekohtaiset leikkitaulut, koska toimintamme on lomittaista emmekä voi käyttää kaikkia tiloja vapaasti päivän aikana. Leikkitaulujen lisäksi otamme käyttöön Roihusten arjessa materiaalipaketin. (Kipinäkeskus 2020.) Tähän sisältyy arkikuvat erihuoneista talossa. Kuvien kautta voimme nimetä ja etsiä lasten kanssa tavaroita, tekemistä ja sijainteja.

Katsomuskasvatus on noussut esille useampaan otteeseen kuluvan kauden aikana ja olen pohtinut katsomuskasvatuksen toteutumista ryhmässäni, mutta käsite tuntuu edelleen hieman oudolta. Varhaiskasvatuksen toimintakulttuurissa tulee huomioida perinteet, kulttuurit, kielet, identiteetit ja katsomukset (Kuusisto ja Poulter 2017, 37). Näistä muodostuu toimintakulttuuri, ja kun nämä alueet ottaa huomioon toiminnasuunnittelussa katsomuskasvatus myös toteutuu. Kasvattajan eli minun omat arvot vaikuttavat vahvasti toimintaan, koska tiedän eniten omasta kulttuuristani ja katsomuksesta. Kuusisto ja Poulter (2017,42) kehottavatkin kasvattajia pohtia katsomuskasvatuksen merkitystä ryhmässä siitä, miten katsomukset tunnistetaan kasvatusympäristössä.

5.10 Viikko 10

Viikkosuunnitelma:

Tämä on päiväkirjaosuuteni viimeinen viikko. Pohdin tämän viikon aikana omaa kehitystäni ja toiminta jaksolle asettamiani tavoitteita, kuten luontotoimintaa ja kielenkehitystä.

Maanantai 14.12

Tämän syksyn aikana olen omassa kehittymisessäni halunnut panostaa ympäristöpedagogiikkaan ja sen tuomiseen alle 3- vuotiaiden ryhmään. Huomaan miettiessäni mennyttä kautta, että tämän tavoite on jäänyt pienemmälle osalle toimintamme suunnittelussa ja etenkin nyt talvikuu-kausina sen toteuttaminen on ollut haastavaa. Ryhmämme tarvitsema tuki kielenkehityksessä on vaatinut enemmän panostusta ja tästäkin syystä luontotoiminta on jäänyt vähäisemmälle. Huomasimme syksyllä, että vaikka ryhmämme lapset ovat innokkaista luonnossa liikkujia, heidän omat toiveensa toiminnalle kohdistuivat useammin muualle. Otimme tämän huomioon suunnittelussa ja aloimme ottamaan enemmän musiikkia ja taiteita ryhmämme suunnitelmiin, koska lapsille selkeästi oli intohimoa näitä kohtaan enemmän. Yhdistimme näihin osa-alueisiin mahdollisuuksien mukaan luontotoimintaa, kuten laulamista ja taiteilemista metsässä.

Ympäristöpedagogiikka on tärkeä käsite edelleen mielestäni ja olemme sitoutuneet opettamaan lapsia vastuulliseen käyttämiseen luonnossa ja ottamaan huomioon ympäristönsä. Koen, että olen kehittynyt tällä alueella myös, vaikken ehkä sillä tavalla kuten alun perin ajattelin. Olen löytänyt ryhmällemme sopivan tavan yhdistää luontotoimintaa muihin osa-alueisiin hyödyntäen luontoa toiminnassa. Luontotoiminnan tilalle on noussut toinen suurempi tavoite, jonka toimintaa olemme hioneet ja kehittäneet syksyn aikana. Kaveri-, tunne- ja vuorovaikutustaidot.

Tiistai 15.12

Kaveri-, tunne- ja vuorovaikutustaidot ovat olleet yksi tärkeimmistä kehittämiskohteista syksyn aikana. Aloitimme Pikkuli-kerhon tukemaan näitä taitoja lapsille ja se on onnistunut suunnitelmien mukaisesti. Kehittämiskohteena on ollut suunnitella ja toteuttaa ikätasolle sopivaa pedagogista toimintaa, joka painottuu kyseisiin taitoihin. Toiminta on tullut erittäin tärkeäksi ja kielitaso on kehittynyt ryhmässä. Kielitaidon kehittyminen on tuonut esiin lasten kiukut ja huomionhaut näkyviin, kun lapset ovat kykeneväisempiä ilmaisemaan itseään. Kielitason kehittyminen suomen kielen ymmärtämisen tasolle, mutta kykenemättömyys ilmaisemaan itseään vaikuttavat mielestäni todella paljon lasten käytökseen.

Keskiviikko 16.12

Olenko onnistunut kehittämään omaa kykyäni suunnitella ja toteuttaa ehyttä pedagogista toimintaa ryhmäämme etenkin kielenkehityksen kannalta? Pohdin tätä ryhmämme saavutusten kautta. Lapset ovat selkeästi kehittyneet suomen kielen ymmärtämisessä. He ovat oppineet

ilmaisemaan itseään eleillä ja kuvien kautta. He ovat oppineet toimimaan päiväkodin ympäristössä ilman jatkuvaa ohjausta. Osa lapsista on jopa alkanut käyttämään useamman sanan lauseita ilmaistakseen itseään omatoimisesti. Näiden saavutusten kannalta koen, että olen onnistunut toteuttamaan oikealaista pedagogista toimintaa, kun suhteuttaa onnistumiset lasten kehitykseen.

Entä oman kehittymisen kannalta, onko oma toimintani muuttunut jakson aikana? Olen oppinut suunnittelemaan selkeämpää toimintaa ja alkanut hahmottamaan pitkä jaksoisempaa kaavaa toiminnalle. Koin pitkään syksyn aikana, että minulta puuttuu edelleen punainen lanka. Koen, että kun nyt suunnittelen kevään toimintaa minulla, on selkeämpi päämäärä ja tavoite suunnittelussa.

Torstai 17.12

Haluan tänään pohtia yleisesti oppimaani ja sitä, miten oppimani on muuttanut omaa toimintaani ensi kauden suunnittelussa. Olen jo kertonut vuosikelloni suunnittelusta, mutta tänään aloin käyttämään sitä. Otimme rinnakkaisryhmän opettajan kanssa Kiekun palaverista opiksemme ja päätimme alkaa suunnittelemaan vielä enemmän yhteistä toimintaa, tai meidän tapauksessamme yhteisiä kehitysteemoja. Molemmat ryhmät ottivat käyttöön suunnittelemani vuosikellon, johon teimme kuukausittaiset, yhtenevät kielenkehitysteemat. Tämä auttaa yhteisen toimintaympäristömme suunnittelussa myös meitä opettajia. Kun järjestämme yhteistä suunnittelu-aikaa, saamme toisiltamme paremmin tukea toiminnan suunnitteluun.

Olen uutta toimintakautta varten etsinyt teemoihin liittyviä materiaaleja, joita voimme käyttää. Olen tutustunut etenkin kirjaan Matikasta moneksi (2018). Matemaattiset taidot ja niiden oppiminen kehittää kielenkehitystä ja onkin helppo tapa vahvistaa vuorovaikutusta. Matematiikan oppimiseen riittää toiminnallinen ja kokemuksellinen matikka, kuten kuvakortit, laskeminen numeroista, tavaroiden lajittelu loogisiin kokoelmiin, tähän kaikkeen ei tarvita yhteistä kieltä. (Kajetski ja Salminen 2018, 35.) Tämä kehittää kielenkehittymistä ja samalla saat luotua vuorovaikutussuhdetta lapseen yhteisen tekemisen kautta.

Perjantai 18.12

Koin oman toimintani päiväkirjajakson alussa selkeäksi. Olin innokas kehittämään ja kokeilemaan uutta päivittäisessä toiminnassa. Minulla oli selkeät kehittämistavoitteet, joissa koen, että olen selkeästi kehittynyt. Arvostan prosessia, jonka olen käynyt läpi päiväkirjan kirjoittamisen myötä. En usko, että oma kehittymiseni ja sen seuraaminen olisi ollut näin selkeää ilman opinnäytetyötäni. Näin paremmin omat kehittämisalueeni ja niiden mukana tuli uusia, kuten omat tunne- ja kohtaamistaidot.

Olin nostanut kehittämistavoitteeksi osaamisen suunnitella ja toteuttaa laadukasta pedagogista toimintaa, joka lapsilähtöisesti ja ympäristöä kunnioittaen kehittää ryhmäni lasten kehitystä. Olen kehittänyt toimintaamme vuosikellolla, Pikkuli-kerholla ja laulutauilla. Olen muokannut ryhmätilamme oppimisympäristöjä lapsilähtöisemmiksi ja kehittävimiksi. Olen oppinut hyödyntämään havainnointia ja vanhempia toiminnan suunnittelussa. Olemme kehittäneet omaa toimintaamme koko kauden vastaamaan paremmin lasten tavoitteita ja toiveita.

Viikkoanalyysi:

Tämä viimeinen viikko aikana olen keskittynyt oman kehittymiseni pohtimiseen. Olen arvioinut omaa kehittymistäni opettajana. Huomaan, että olen kehittynyt paljon monilla eri osa-alueilla, joista tärkein on mielestäni suunnitelmallisuus ja siihen liittyen kielenkehitys toiminnan suunnittelemisen. Olen löytänyt hyviä uusia malleja, joita voin hyödyntää tulevaisuudessa, joiden ansioista koen, että olen valmiimpi kevääseen.

6 Yhteenveto ja pohdinta

Aloitin päiväkirjaraportointini yleiseltä pohjalta, jossa kuvasin omaa työskentelyäni ja etenkin suunnitteluun liittyviä vaiheita ja toimintoja. Tämän jakson aikana etsin omaa tapaani suunnitella toimintaa ja syvennyin pohtimaan lapsiryhmäni tavoitteita. Muokkasin lapsiryhmämme toimintaympäristöä sopimaan paremmin heidän tavoitteisiinsa. Loin ryhmäämme vasuseinän (kuvio 7), jolla voimme seurata pedagogista toimintaamme. Perehdyin myös musiikkikasvatukseen, joka muodostui ryhmämme lasten intohimoksi ja loin tämän pohjalta laulutaulun (kuvio 3), joka on myöhemmin otettu käyttöön laajemmin päiväkodin toiminnassa.

Puolessa välissä raportointiani otin uudeksi suunnaksi raportoinnille oman kehityksen ja omaan toimintaan liittyvät pohdinnat. Päällimmäisenä mielessä, miten toimia kestävästi ja laadukkaasti varhaiskasvatuksenopettajana. Keskityin myös pohtimaan minulle hankalampia asioita ja kehittämiskohteita. Löysin myös uusia toimintatapoja, jotka otimme ryhmämme käyttöön. Suunnittelin vuosikello (kuvio 5) pohjan, jolla pystyn paremmin suunnittelemaan selkeää ja tehokasta pedagogista toimintaa. Kehitin itseäni kielenkehitykseen liittyvissä osa-alueissa muokkaamalla toimintaympäristöä tukemaan ja innostamaan paremmin lapsia. Löysin aiheeseen liittyen sopivaa tietoutta, kuten Katjestkin ja Salmisen Matikasta moneksi-kirjan ja internetistä löytyvä Roihusten arjessa-materiaalin. Opinnäytetyön alussa olin ajatellut kielenkehitykseen liittyvän tavoitteen koskettavaan enemmän pedagogista toimintaa ja sen muotoa, mutta huomasin, että ryhmämme hyötyy paremmin toimintaympäristön kehittämisestä tällä osa-alueella.

Olin asettanut raportoinnin alussa tavoitteiksi ryhmämme toiminnan kehittämisen varhaiskasvatuksenopettajana. Halusin kehittää omaa kykyäni toteuttaa ja suunnitella lapsilähtöisesti toimintaa. Tavoitteena oli myös kehittyä kielenkehitykseen liittyvissä osa-alueissa ja toteuttaa ympäristö- ja luontokasvatusta. Koen, että olen kehittynyt mainituilla osa-alueilla. Olen kehittynyt itse varhaiskasvatuksen opettajana sensitiivisemmäksi ja kykyäni havainnoida toimintaa on kehittynyt. Osaan myös käyttää paremmin hyödyksi havainnoista saamani tietoa. Raportoinnin aikana ryhmässäni osalla lapsilla oli huomattavaa rauhattomuutta ja uhma alkoi ilmentymään monella samaan aikaan. Tämä vaati mieltä kasvattajilta rauhallisuutta ja sensitiivistä työotetta. Löysin omalle ryhmälleni sopivan rauhoittumis tavan laskemisen ja laulamisen kautta.

Ympäristö- ja luontotoiminta jäi vähemmälle huomiolle kuin olin alun perin suunnitellut. Tämä johtui siitä, että muut tavoitteeni ja lapsiryhmän tavoitteet vaativat enemmän huomiota. Toteutimme ympäristö- ja luontotoimintaa mahdollisuuksien mukaan ja yhdistäen sitä muuhun toimintaan. Pyrimme opettamaan lapsia olemaan vastuullisia ja huomioivia luontoa ja ympäristöä kohtaan kaikessa toiminnassa ja etenkin askarteluissamme hyödynsimme luonnon antimia.

Tunne, - kaveri- ja vuorovaikutustaidot eivät olleet suunnitelmaani kirjaamissani tavoitteissa, mutta raportoinnin aikana ne nousivat huomattavaan rooliin toiminnassa. Kun ymmärsin tämän, nostin ne tavoitteeksi raportoinnin ajaksi. Saavutin tällä alueella kehitystä niin omassa toiminnassani sensitiivisyyttä lisäämällä kuin löytämällä sopivia tunneharjoituksia pienille lapsille Pikuli-kerhon avulla. Kehitin ryhmään leikki- ja laulutaulut tukemaan vuorovaikutusta.

Opinnäyte työn alussa kuvasin omaa nykytilannettani ja siihen liittyvää osaamista. Verratessani päiväkirjaraportoinnin jälkeen nykytilannettani huomaan kehittyneeni monille osa-alueilla. Koen edelleen, että opettaminen ja kasvattaminen kehittyi parhaiten kokemuksen kautta, kuten huomaa päiväkirjaraportoinnin aikana. Opin omasta toiminnastani opettajana ja kehitin itseäni omani ja muiden havainnoinnin mukaisesti.

Olin kuvannut itseni suunnitelmallisuudessa taitavan ja kokeneen toimijan välille. Kun analysoin päiväkirjaa huomaan, että olin asettanut itseni tässä korkealle. Suunnitelmallisuutta on monenlaista ja omaan luonnostaan kyvyn olla suunnitelmallinen, mutta suunnitelmallisuus, jota tarvitaan varhaiskasvatuksen opettajan työssä, oli minulle jokseenkin tuntematonta. Opin paljon päiväkirjaraportoinnin aikana suunnitelmallisuudesta, jota varhaiskasvatuksenopettaja tarvitsee. Työssä tulee osata yhdistää laaja-alaisen osaamisen osa-alueet ja muodostaa näistä monipuolinen, inspiroiva ja lapsilähtöinen kokonaisuus. Tärkeimmäksi oppimakseni koen taidon suunnitella toimintaa, jossa on otettu huomioon lasten- ja ryhmäntavoitteet ja onnistutaan näiden tavoitteiden pohjalta luomaan suunnitelmarunkoa pitemmälle aikajaksolle.

Pedagoginen dokumentointi nousi merkittäväksi tekijäksi päiväkirjaraportoinnin aikana. Olin nykytilanteen kuvailussa kokenut pedagogisen dokumentoinnin haastavaksi. Päiväkirjarapor-

toinnin aikana pohdin pedagogista dokumentointi muutamaan kertaan ja kehitin ryhmälleni toimivaa muotoa hyödyntäen muun muassa sosiaalista mediaa. Sain arvokasta kokemusta pedagogisen dokumentoinnin hyödyistä vanhempia osallistavana toimena. Hyödynsin dokumentointia suunnitelmien kirjaamiseen ja lasten varhaiskasvatussuunnitelmien tekemiseen. Toivoin nykytilanteen kuvauksessa oppivani hyödyntämään pedagogista dokumentointia. Kun vertaan päiväkirjaraportoinnin aikana syntyneitä analyysia aiheesta, uskon kehitystä tapahtuneen.

Päiväkirjaraportointi vaihe oli mielenkiintoinen kokemus ja opettava jo sellaisenaan. Kirjoittaminen omasta kehityksestä ja ajatuksista, joita tuli raportoinnin aikana kehitti minua opettajana havainnoimaan enemmän lasten toimintaa ja miten omat valintani vaikuttivat lasten toiminnan kehittämiseen. Opin tuntemaan itseni paremmin ja millainen opettaja olen. Myös päiväkodinjohtaja on arviointikäynneillään voinut nähdä selkeää kehitystä lapsiryhmän toiminnassa prosessin aikana. Hänen toiveenaan oli nähdä uusia työotteita ja materiaaleja toiminnan tukena. Toteutin opinnäytetyöni aikana päiväkodille ja etenkin oman ryhmämme käyttöön vuosikellon toiminnan suunnitteluun, laulutaulun, vasuseinän ja kehitin oppimisympäristöjen toimivuutta.

Lähteet

Painetut

Dindar, K, Huttunen, K ja Koivula, M. Sosiaaliset taidot. Teoksessa Niemitalo-Haapola, E. ja Haapala, S ja Ukkola, S (toim.) Lapsen kielenkehitys- Vuorovaikutuksen, leikin ja luovuuden merkitys. 2020. Jyväskylä: PS-Kustannus. 226-227.

Jääskinen, A-M. 2017. Mitä Sä Rageet: lapsen ja nuoren tunnetaitojen tukeminen. Helsinki: Lasten Keskus ja Kirjapaino Oy.

Kajetski, T ja Salminen, M. Uusi- Matikasta moneksi- Toiminnallista matematiikkaa varhaiskasvatuksesta esiopetukseen. 2018. Helsinki: Lasten keskus ja Kirjapaja Oy. 35.

Kuusisto, A ja Poulter, S. Moniarvoinen varhaiskasvatuksen ympäristö lapsen katsomuksen peilinä. Teoksessa Haapsalo, T, Petäjä, H, Vuorelma-Glad, P, Sandén, M, Pulkkinen, H ja Tahvanainen, I. (toim.) Varhaiskasvatus katsomuskasvatusten keskellä. 2017. Helsinki: Lasten keskus ja Kirjapaja Oy, 36-43.

Sähköiset

Halme, K. 2011. Maahanmuuttaja taustaisten lasten kielikasvatus varhaiskasvatuksesta esiopetukseen. Teoksessa Nurmilaakso, M ja Välimäki, A-L. (toim.) Lapsi ja kieli- Kielellinen kehittyminen varhaiskasvatuksessa. Kustantaja: Terveystieteiden ja hyvinvoinninlaitos. 93. Viitattu 18.10.2020. <https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/80046/d9e0eb99-ef75-4704-a185-14aa8cbf9366.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Juhlakalenteri. 2020. Kasvattajille. Viitattu 28.10.2020. <https://juhlakalenteri.fi/kasvattajille/>

Kielinuppu. 2020. Videot. Viitattu 25.10.2020. <https://www.kielinuppu.fi/videot>

Kielitietoisen pedagogiikan kehittäminen varhaiskasvatuksessa- KieliPeda- työväline. 2020. Turun Yliopisto. 3-19. Viitattu 15.10.2020 https://www.utu.fi/sites/default/files/media/Kielipeda_interaktiivinen_fillable.pdf

Kieli- ja kulttuuritietoisen varhaiskasvatuksen käsikirja. 2018. Suomi toisena kielenä (S2) -opetus. Vantaan kaupunki. 19-22. Viitattu 7.12.2020. https://www.vantaa.fi/instance/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/139821_UU-SIN_2018_Kieku_kasikirja.pdf

Kipinäkeskus. Roihusten arjessa. 2020. Viitattu 11.12.2020. <https://www.kipinakeskus.fi/roi-hustenarjessa/>

Kirves, L ja Stoor-Grenner, M. Kiusaavatko pienetkin lapset? Helsinki: Mannerheimin Lastensuojeluliitto. Viitattu 2.12.2020. <https://cdn.mll.fi/prod/2017/08/01174913/Kiusaavatko-pienetkin-lapset.pdf>

Kiuru ja Koppakuoriainen- Päivähoidon ja alkuopetuksen ympäristökasvatusideoita. 2010. 2. painos. Vantaan kaupunki. Viitattu 25.10.2020. <https://www.kierratyskeskus.fi/files/3204/kiuru-jakoppis.web.pdf>

Kulttuurien juhlakalenteri. 2020. Espoon kaupunki. Viitattu 28.10.2020. https://www.es-poo.fi/fi-FI/Espoon_kaupunki/Tietoa_Espoosta/Julkaisut

Kulttuurin vuosikello. 2020. Teemat. Viitattu 18.10.2020. <http://kulttuurinvuosikello.fi/teemat/>

Mannerheimin lastensuojeluliitto. 2018. Kuinka komentaa ja kieltää lasta hyvällä tavalla? Viitattu 7.12.2020. <https://www.mll.fi/vanhemmille/vinkeja-lapsiperheen-arkeen/lapsi-kokeilee-rajoja/kuinka-komentaa-ja-kieltaa-lastahyvalla-tavalla/>

Metsäemo. Metsäemo. Viitattu 23.10.2020. <http://www.metsaemo.fi/>

Musiikkimatka. 2020. Viitattu 17.11.2020. <https://musiikkimatka.fi/>

Musiikkimatkan Vuosikello. 2020. Viitattu 17.11.2020 <https://documentcloud.adobe.com/link/review?uri=urn:aaid:scds:US:515713ba-c169-4a4a-a680-806926b2a626#pageNum=1>

Neuvokas perhe. 2020a. 10 vinkkiä lapsen nirsoiluun ja valikoivaan syömiseen. Viitattu 19.10.2020. <https://neuvokasperhe.fi/10-vinkkia-nirsoiluun-ja-valikoivaan-syomiseen/>

Neuvokas perhe. 2020b. Eläinjooga. Viitattu 16.10.2020. <https://neuvokasperhe.fi/liikkuminen/perheliikunta-kotona/elainjooga/>

Opetushallitus. 2020a. Kielten rikas maailma -materiaali. Viitattu 3.1.2021. <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/kielten-rikas-maailma-materiaali>

Opetushallitus. 2020b. Pedagoginen dokumentointi. Viitattu 7.12.2020. <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/pedagoginen-dokumentointi>

Papunet. 2020. Materiaali kommunikoinnin tueksi- Kuvatyoäkalu. Viitattu 2.11.2020. <https://papunet.net/materiaalia/kuvatyo%C3%B6kalu>

Pikkuli-animaatiosarjan jaksojen tarinat ja oppimisteemat. 2020. Viitattu 30.10.2020. https://pikkuli.fi/wp-content/uploads/2018/10/Pikkuli_jaksotarinat-ja-teemat-.pdf

Pulkinen, L. (toim.) terveyden ja hyvinvoinnin laitos: Kohti yhteistä lapsikäsitystä. 2018. Helsinki: Juvenes Print- Suomen Yliopistopaino Oy. https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/136124/URN_ISBN_978-952-343-086-0.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Päiväkoti Merituulen varhaiskasvatussuunnitelma. 2015. Helsingin kaupunki. Viitattu 28.11.2020. <https://www.hel.fi/static/vaka/vasut/pk-merituuli-vasu.pdf>

Sateenkaariperheet. 2020. Kirjoja lapsille. Viitattu 22.10.2020. <https://sateenkaariperheet.fi/tietoa-ja-koulutusta/kirjoja-lapsille/>

Seta- Sukupuolen moninaisuuden osaamiskeskus. Sateenkaaritietoutta. Viitattu 22.10.2020. <https://seta.fi/sateenkaaritieto/>

Tikoteekki. 2014. Kuvat kommunikoinnissa. Viitattu 11.10.2020. https://papunet.net/sites/papunet.net/files/materiaalia/Julkaisut/kuvat_kommunikoinnissa_2014.pdf

Vantaa. 2020. Varhaiskasvatuksen arvot ja visio. Viitattu 26.9.2020. https://www.vantaa.fi/varhaiskasvatus_ja_koulutus/varhaiskasvatus/lapsi_varhaiskasvatuksessa/arvot_ja_visio

Vantaan varhaiskasvatussuunnitelma. 2019. Vantaan kaupunki. Viitattu 24.11.2020. https://www.vantaa.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/vantaa/embeds/vantaawwwstructure/146338_Vantaan_varhaiskasvatussuunnitelma_2019.pdf

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018. 2018. Opetushallitus. https://www.oph.fi/sites/default/files/documents/varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet.pdf

Julkaisemattomat

Riihonen, R. 2020. Kuinka kiukku kesytetään- seminaari. Web-seminaari 25.9.2020.

Kuviot

Kuvio 1: Varhaiskasvatuksen sidonnaisryhmät	15
Kuvio 2: Maailmankartta	28
Kuvio 3: Laulutaulu	29
Kuvio 4: Pikkuli tunnekortit	34
Kuvio 5: Vuosikello	39
Kuvio 6: Pikku Pupun ensimmäinen talvi- tunnelmallinen satuhierontakirja.....	42
Kuvio 7: Vasuseinä.....	43